

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

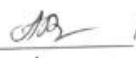

Кафедра обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної (бакалаврської) роботи
за спеціальністю 071 – «Облік і оподаткування»

на тему:

«Облік розрахунків з підзвітними особами та їх оподаткування»

Виконав: студентка 2 курсу, групи ОП-22-ск	<u>Буйваленко А.Ю.</u> ПБ	/ / підпис
Керівник	<u>Адамовська В.С.</u> ПБ	/ / підпис
Нормоконтролер	<u>Менешко В.Н.</u> ПБ	/ / підпис
Завідувач кафедри	к.е.н., доцент Адамовська В.С.	/ /

Кривий Ріг – 2024 р.

Криворізький національний університет
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра обліку, оподаткування, публічного управління та адміністрування
Другий (магістерський) рівень
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри ООПУА
к.е.н., доцент Адамівська В.С.

«22» 02 2024 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну (бакалаврську) роботу студенту

Буйваленко Анастасія Юріївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Облік розрахунків з підзвітними особами та їх оподаткування

керівник роботи Адамівська В.С., к.е.н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджено наказом по КНУ від «22» лютого 2024 року № 173 с

2. Строк подання студентом роботи 10.06.24 р.

3. Вихідні дані до роботи Інформаційну базу склали нормативно-правові акти, пов'язані з обліком розрахунків з підзвітними особами, а також наукові напрацювання учених в зазначені сфері

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ

2 АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ НА АТ «КЗРК»

5. Перелік графічного матеріалу рисунок, таблиці

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 1	зав. каф. ООТІ Ч. Адамівська В.С.	10.04	16.04
Розділ 2	зав. каф. ООТІ Ч. Адамівська В.С.	17.04	24.05

7. Календарний план:

№ з/п	Етапи роботи	Термін виконання	Позначка про виконання
1	Співбесіда зі здобувачем вищої освіти за тематикою роботи, видача переліку рекомендованої нормативної, інструктивної бази та учбової літератури	22.02.2024	виконано
2	Збір матеріалів до кваліфікаційної (магістерської) роботи	22.02.24-12.03.24	виконано
3	Групування та аналіз зібраного матеріалу, уточнення завдань кваліфікаційної (магістерської) роботи	12.03.24-10.04.24	виконано
4	Підготовка I розділу кваліфікаційної (магістерської) роботи та подання його керівнику	10.04.24-26.04.24	виконано
5	Підготовка II розділу кваліфікаційної (магістерської) роботи та подання його керівнику	27.04.24-24.05.24	виконано
6	Підготовка вступної частини	25.05.2024	виконано
7	Перевірка роботи керівником та доопрацювання роботи	26.05.2024	виконано
8	Отримання відгуку керівника	01.06.2024	виконано
9	Попередній захист роботи	07.06.2024	виконано
10	Захист роботи в ЕК	06.2024	

Дата видачі завдання «22» лютого 2024 р.

Студент

(підпис)

Буйваленко А.Ю.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

к.е.н., доцент Адамівська В.С.
(прізвище та ініціали)

	стор.
ЗАВДАННЯ НА РОБОТУ	2
РЕФЕРАТ	5
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ, СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ	6
ВСТУП	8
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ	10
1.1 Критичний аналіз підходів до визначення розрахунків з підзвітними особами	10
1.2 Огляд нормативно-правових документів, що регламентують порядок обліку розрахунків з підзвітними особами	18
2 АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ НА АТ «КЗРК»	23
2.1 Аналіз діяльності та облікової політики АТ «КЗРК»	23
2.2 Бухгалтерський облік розрахунків з підзвітними особами на АТ «КЗРК»	49
2.3 Проблемні аспекти обліку (та/або оподаткування, контролю) розрахунків з підзвітними особами та можливі шляхи їх вирішення	54
ВИСНОВКИ	58
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	60
ДОДАТКИ	64

Міністерство освіти і науки України
Криворізький національний університет
Факультет економіки та управління бізнесом
Кафедра обліку, оподаткування, публічного управління
та адміністрування

РЕФЕРАТ

на кваліфікаційну (бакалаврську) роботу

на тему: «**Облік розрахунків з підзвітними особами та їх оподаткування**»

ВР: 57 сторінок, 16 таблиць, 13 рисунків, 34 джерела, 7 додатків

Мета: розгляд та аналіз системи обліку розрахунків з підзвітними особами, а також їх оподаткування.

Предмет дослідження: методи та процедури обліку розрахунків з підзвітними особами, включаючи формування первинної документації, проведення контролю за цими операціями, а також належне оподаткування цих операцій згідно з вимогами податкового законодавства.

Об'єкт дослідження: фінансові відносини, що виникають між підприємством та його підзвітними особами, а також процес обліку цих відносин у системі обліку АТ «КЗРК».

Методи дослідження: загальнонаукові та спеціальні методи дослідження (теоретичного узагальнення, порівняння, систематизація – для встановлення подібних і відмінних результатів досліджень різних науковців щодо сутності понятійно-категоріального апарату досліджуваної теми; аналіз; аналогія; індукція; дедукція; графічний – для наочної інтерпретації результатів дослідження тощо).

Результати дослідження: проведено критичний аналіз підходів до визначення сутності розрахунків з підзвітними особами; розглянуто основні нормативно-правові документи, що регламентують особливості обліку розрахунків з підзвітними особами та відображення інформації щодо них у формах фінансової звітності; охарактеризовано діяльність АТ «КЗРК» проаналізовано основні економічні показники господарської діяльності АТ «КЗРК»; освітлено особливості облікової політики на АТ «КЗРК»; освітлено первинний, аналітичний та синтетичний облік розрахунків з підзвітними особами у цілому та на АТ «КЗРК» зокрема; визначено проблемні аспекти обліку розрахунків з підзвітними особами на підприємстві та наведено рекомендації щодо вирішення цих проблем.

Ключові слова: ГРОШОВІ КОШТИ, ГОТІВКА, АВАНС, ПІДЗВІТНІ ОСОБИ, РОЗРАХУНКИ, СИНТЕТИЧНИЙ ОБЛІК, ЗВІТНІСТЬ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ, СИМВОЛІВ, ОДИНИЦЬ,
СКОРОЧЕНЬ І ТЕРМІНІВ

1. АВ - Адміністративні витрати
2. АВ – аванс
3. б/о – бухгалтерський облік
4. ВД – відрядження
5. ВЗ - виробничі запаси
6. ВЗ – військовий збір
7. ВП - Валовий прибуток
8. ВПА – відстрочені податкові активи
9. ВТЗБ - Витрати на збут
10. ГК – грошові кошти
11. ГП - готова продукція
12. ДВП – добові виплати
13. ДЗ – дебіторська заборгованість
14. ДЗБ - Довгострокові забезпечення
15. ДЗРБ - дебіторська заборгованість з розрахунками з бюджетом
16. ДЗТРП - дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги
17. ЄСВ – єдиний соціальний внесок
18. КПД - Капітал у дооцінках
19. НВ - незавершене виробництво
20. НПНЗ - Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)
21. ОБП – облікова політика
22. ОЗ – основні засоби
23. ОП – оплату праці
24. ПДВ – податок на додану вартість
25. ПДФО – податок на доходи фізичних осіб
26. ПЗ - Пенсійні зобов'язання
27. ПЗБ - Поточні забезпечення

28. ПЗО – підзвітні особи
29. ПКЗТРП - Поточна кредиторська заборгованість за товари роботи
послуги
30. ПКУ – податковий кодекс
31. СБ – сумнівний борг
32. Срп - Собівартість реалізованої продукції
33. ТМЦ – товарно-матеріальні цінності
34. ТРП – товари, роботи, послуги
35. ФРДО - Фінансовий результат до оподаткування
36. ФРОД - Фінансовий результат від операційної діяльності
37. ЧДРП - Чистий дохід від реалізації продукції

У сучасних умовах ефективне управління фінансами підприємства вимагає комплексного аналізу та контролю за всіма фінансовими операціями, включаючи розрахунки з ПЗО. Розрахунки з ПЗО становлять важливу складову корпоративного фінансового обліку та контролю. У контексті оподаткування, правильний облік цих розрахунків відіграє ключову роль у забезпеченні податкової відповідальності та оптимізації податкових платежів.

Метою даної роботи є розгляд та аналіз системи обліку розрахунків з ПЗО, а також їх оподаткування. Основним завданням є визначення ефективних методів та процедур обліку цих операцій з метою забезпечення відповідності їх податковому законодавству та мінімізації ризиків порушень.

Об'єктом дослідження є фінансові відносини, що виникають між підприємством та його ПЗО, а також процес обліку цих відносин у системі обліку підприємства.

Предметом дослідження є методи та процедури обліку розрахунків з ПЗО, включаючи формування первинної документації, проведення контролю за цими операціями, а також належне оподаткування цих операцій згідно з вимогами податкового законодавства.

Дана робота присвячена дослідженню обліку розрахунків з ПЗО та їх оподаткування. Вона спрямована на аналіз методів обліку розрахунків з ПЗО, визначення основних проблем та недоліків у цьому процесі, а також розгляд оптимальних підходів до оподаткування таких розрахунків з урахуванням вимог податкового законодавства та фінансово-економічних потреб підприємства.

У рамках цієї роботи будуть розглянуті теоретичні аспекти обліку розрахунків з ПЗО, включаючи методи запису та класифікації таких операцій. Далі буде проведено аналіз сучасного стану практики обліку розрахунків з підзвітними особами в АТ «КЗРК» та виявлено основні проблеми та недоліки. На основі отриманих результатів будуть запропоновані рекомендації щодо вдосконалення обліку розрахунків та їх оподаткування з метою забезпечення

ефективного управління фінансами підприємства та виконання вимог податкового законодавства.

Ця робота є актуальною та корисною для фахівців у галузі обліку та оподаткування, керівників підприємств, а також для всіх, хто цікавиться питаннями фінансового управління та оптимізації податкових платежів.

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ

1.1 Критичний аналіз підходів до визначення розрахунків з підзвітними особами

Діяльність будь-якої організації неможлива без взаємодії з іншими контрагентами. Для складання договорів, постачання та реалізації запасів, надання послуг та продажу готової продукції необхідні прямі контакти з фізичними та юридичними особами. Цю роботу виконують ПЗО підприємства, і вона є звичайною частиною його діяльності.

Зокрема, ПЗО - це робітники організації, які отримують ГК підзвітно для майбутніх витрат згідно з наказом або розпорядженням керівника. На фірмі має бути затверджений наказом керівника список осіб, які мають право на отримання коштів підзвітно.

Існують правила обліку розрахунків з ПЗО, які отримують аванси на певні витрати. Ці кошти видаються для виконання ними конкретних завдань, як-от службові ВД або купівля ТМЦ. Окрім цього, існує поняття «роз'їзний характер роботи». Сучасні складні структури з головним офісом та численними територіально відокремленими підрозділами, використання вахтового методу роботи, специфіка завдань кореспондентів, маркетологів, торгових представників, регіональних та територіальних представників вимагають від бухгалтерів чітко розуміти нюанси визначення «роз'їзного характеру роботи». В обліковій практиці важливо чітко розрізняти поняття ВД та «роз'їзний характер роботи», адже це, як зазначає О.Г. Пономаренко, може допомогти економити на ДВП за рахунок надбавок до зарплати окремих категорій робітників.

Якщо робота виконується на віддалених об'єктах, працівник змушений їздити туди та назад у неробочий час. У таких випадках ПЗО видається аванс на покриття витрат.

Важливо зазначити, що АВ видається лише у певних ситуаціях: для службових ВД, якщо відбувається закупівлі сільськогосподарської продукції, покупка брухту чорних та кольорових металів, а також для інших виробничих потреб. Для кожного з цих випадків існують різні строки звітування та оформлення документів.

Робітника відправляють у ВД на підставі наказу керівника підприємства. У такому документі зазначають мету ВД, місце та терміни.

Згідно з Інструкцією № 59, працівник, який їде у ВД, має отримати певну суму грошей, що називається АВ. Цей аванс покриває витрати на квитки, проживання та ДВП. Зазвичай АВ видається готівкою, але якщо підприємство використовує корпоративні картки, його можна видати у безготівковій формі.

Найбільшу частину АВ на ВД складають добові. Це компенсація за витрати на харчування та інші особисті потреби працівника під час ВД. Для бюджетних фірм розмір ДВП визначається Інструкцією № 59, а для комерційних – ПКУ. Ст. 12 Закону України «Про ОП» гарантує, що ДВП є мінімальними державними виплатами.

з 01.01.2024 року в Україні встановлена мінімальна ОП — 7100 гривень, з 01.04.2024 р.— 8000 гривень.

Від цього показника залежить на неоподаткований розмір ДВП. Наразі він становить для ВД по Україні – не більше 0,1 розміру мінімальної ОП, встановленої на початок року, за кожен календарний день такого ВД – 710 грн (7100 грн x 10%).

Для ВД за кордон – не вище 80 € за кожен день ВД в розрахунку за кожен такий день.

У разі виплати ДВП у сумі, яка перевищує вище перелічені розміри, сума різниці оподатковується ПДФО за ставкою 18% і військовим збором за ставкою 1,5%.

Сума ДВП зазначається в наказі про ВД і розраховується на основі тривалості ВД. Пам'ятати потрібно, що день від'їзду та день прибуття рахуються як окремі дні ВД при визначенні суми ДВП.

Після виконання завдань ПЗО повинні звітувати за витрачені кошти. Звітність здійснюється за допомогою Звіту про використання коштів, виданих на ВД або під звіт, у встановлені терміни, які залежать від мети та способу видачі АВ.

При видачі або поверненні сум, які видаються ПЗО, важливо пам'ятати про обмеження готівкових розрахунків:

- 10000 гривень для розрахунків з іншими підприємствами;
- 50000 гривень на день за одним документом або декількома платіжними документами при розрахунках з фізичними особами.

Коли працівник купує ТРП для підприємства у юридичної особи, це вважається цивільно-правовою дією, що здійснюється від імені та за рахунок підприємства. У такому випадку сума готівки, яку можна використовувати, обмежена 10 тисячами гривень. Це обмеження не стосується готівкових ГК, виданих працівнику на ВД, які використовуються для оплати проїзду, проживання та інших витрат під час ВД. Якщо ж працівник вирішує господарські питання, а контрагентом виступає юридична особа, то до таких операцій застосовується 10-тисячне обмеження. Однак, при купівлі ТМЦ або послуг для підприємства у фізичної особи, діє обмеження в 50 тисяч гривень.

ВД працівника прирівнюється до робочого часу. Це означає, що за час ВД за працівником зберігається його посада та середній заробіток, включаючи час, проведений у дорозі.

Під час роботи підприємства виникають ситуації, коли необхідні закупівлі або виконання службових завдань за межами його території. Для цього видаються ГК працівникам, які стають ПЗО. Операції з ПЗО регулюються окремими нормативними актами та мають специфічні особливості щодо документування та звітування.

Термін ПЗО використовується в Порядку 372, але він також застосовується й до інших суб'єктів господарювання.

ПЗО - це робітник установи, якому видано ГК наперед для покриття майбутніх витрат.

Підзвітна сума - це ГК, видані робітнику установи на службові ВД або адміністративно-господарські потреби.

ГК, видані під звіт, використовуються на наступні цілі:

- господарські потреби;
- закупівлю ТРП;
- ВД.

Підзвітні суми можуть видаватися як готівкою, так і у вигляді електронних ГК на корпоративні або інші картки.

Закон № 2888-IX регламентує звітування за використання двох видів ГК, виданих на ВД або під звіт. Проте, умови звітування за готівкові кошти, отримані ПЗО, цим документом не визначені. Тому при здійсненні розрахунків слід керуватися Положення № 148.

Готівка видається під звіт (рис. 1.1):

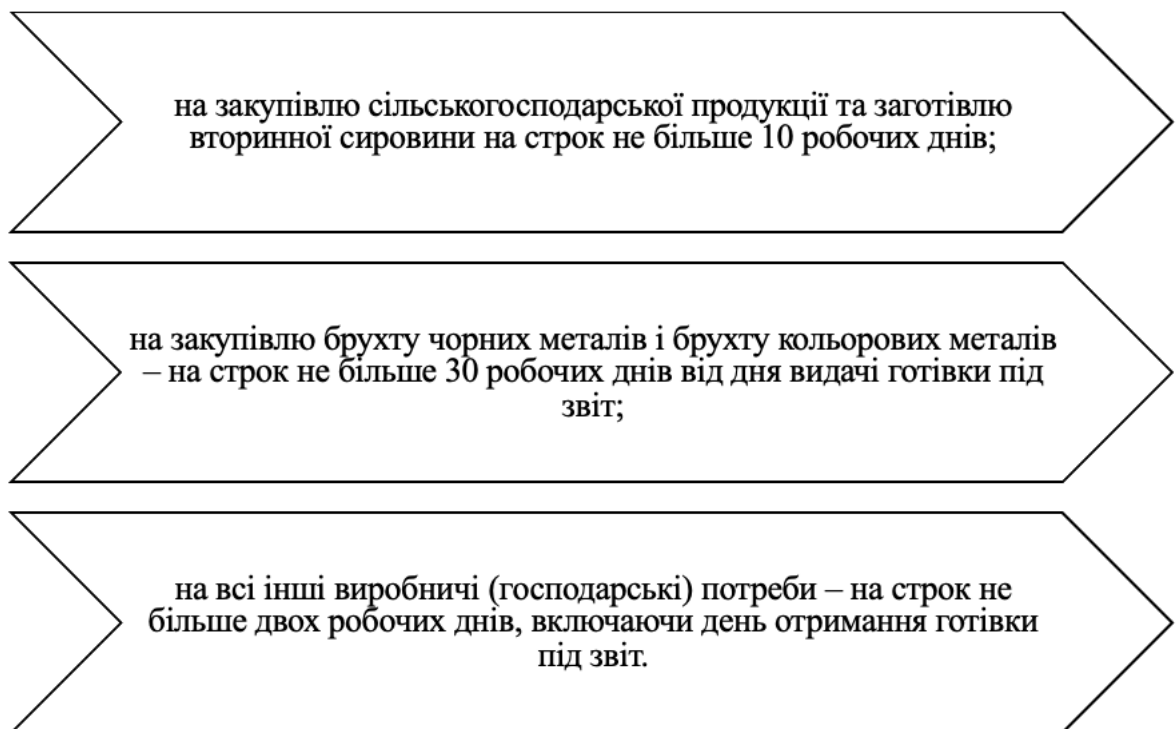

Рис. 1.1 – Умови видачі готівки під звіт

Існують обмеження щодо сум ДВП:

В Україні: 0,1 мінімальної ОП на день ВД (за станом на 01.01 поточного року).

За кордоном: 80 євро на день ВД. Важливо пам'ятати, що гривневий еквівалент розраховується щодня за офіційним курсом НБУ.

ПКУ встановлює граничні суми ДВП, які не обкладаються податком. Фактичний розмір ДВП визначається фірмою самостійно. Ця інформація може бути зафіксована в Положенні про ВД або в наказі, де також визначаються цілі та тривалість ВД.

Фактична сума ДВП може бути нижчою або вищою за граничну, а також може відрізнятись залежно від місця ВД. Наприклад, у обласних центрах сума буде одна, а в містах та селищах – інша.

Працівник може отримати ДВП більші за ті, що зазначені в ПКУ, але при цьому він зобов'язаний надати авансовий звіт та сплатити відповідні податки.

Відповідальність за сплату податків з ДВП вище граничної суми лежить на підприємстві, що чітко визначено в ПКУ.

Виплата ОП через уповноважених осіб може здійснюватися у випадках відсутності штатної посади касира в установі або якщо через віддаленість обслуговуваної установи платіжні чи розрахунково-платіжні відомості не можуть бути доставлені довіреною особою до каси централізованої бухгалтерії протягом трьох робочих днів.

Видача ГК з каси установи здійснюється лише за дозволом керівника фірми та за умови відсутності заборгованості за раніше одержані АВ.

Відповідно до Порядку №334, розмір АВ на господарські потреби не обмежується. Проте, ПЗО зобов'язана звітувати за отримані суми не пізніше наступного робочого дня після їх отримання. У випадках службових ВД – не пізніше трьох робочих днів після повернення з ВД.

Невитрачені та не повернені до каси установи в повному обсязі або з невідтвердженими АВ звітами готівкові ГК, видані підзвітно, наступного дня після закінчення вище перелічених строків додаються до суми фактичного залишку ГК в касі на кінець дня. Отримана в результаті розрахунку сума порівнюється з встановленим лімітом залишку ГК в касі.

АВ на службові ВД, як правило, видаються у сумах, що відповідають потребам ПЗО, включаючи витрати на проїзд до місця ВД та назад, ДВП та оренду житла.

Термін ВД в межах України розраховується керівником або його заступником, але не може бути більше 30 днів.

Відрядженим працівникам виплачуються ДВП в єдиній сумі - 18 грн. за кожний день у ВД, незалежно від статусу населеного пункту, в якому вони знаходяться. Це стосується як дня від'їзду, так і дня приїзду.

Фактичний час перебування у ВД визначається за записом у посвідченні про ВД про день вибуття з місця роботи та день прибуття до нього. При цьому, днем прибуття вважається день, коли транспортний засіб, на якому їде працівник, прибуває до місця його роботи.

Організація відшкодовує ВД працівникам фактичні витрати на наймання житлового приміщення, включаючи додаткові побутові послуги, які надаються в готелях, а також користування холодильником і телевізором. Однак сума відшкодування не може перевищувати 50 грн. за добу.

За бронювання готелю відшкодовується не більше 50% його вартості за добу на підставі наданих підтверджувальних документів.

ВД працівникам відшкодовуються витрати на проїзд до місця ВД і назад. Відшкодовується вартість проїзду повітряним, залізничним, водним та автомобільним транспортом, включаючи всі витрати, пов'язані з придбанням квитків, користуванням речами в поїздах, страховими сумами на транспорті та сумою ПДВ за одержані проїзні документи.

Відшкодування витрат на ВД (за винятком ДВП) здійснюється лише за умови надання оригіналів підтверджувальних документів.

Термін ВД працівника за кордон також установлюється керівником фірми, але не може перевищувати 60 днів.

ВД працівнику, який їде за кордон, видається АВ у валюті країни призначення або у вільно конвертованій валюті. Сума АВ повинна відповідати реальним потребам працівника в країні перебування.

Максимальна сума ДВП (160 грн) перераховується в долари США за прогнозним офіційним курсом валюти України до валюти США на поточний рік.

Якщо норма ДВП становить 160 грн, а прогнозний курс гривні до долара на поточний рік - 40,11 грн, то перерахунок буде таким:

$$160 \text{ €} : 40,11 \text{ €}/\$ = 3,99 \$$$

Отже, максимальна сума ДВП у доларах США буде дорівнювати 3,99 \$.

Під час ВД за кордон робітнику відшкодовується ширший спектр витрат, порівнюючи з ВД в межах України. До цих витрат належать (рис. 1.2):

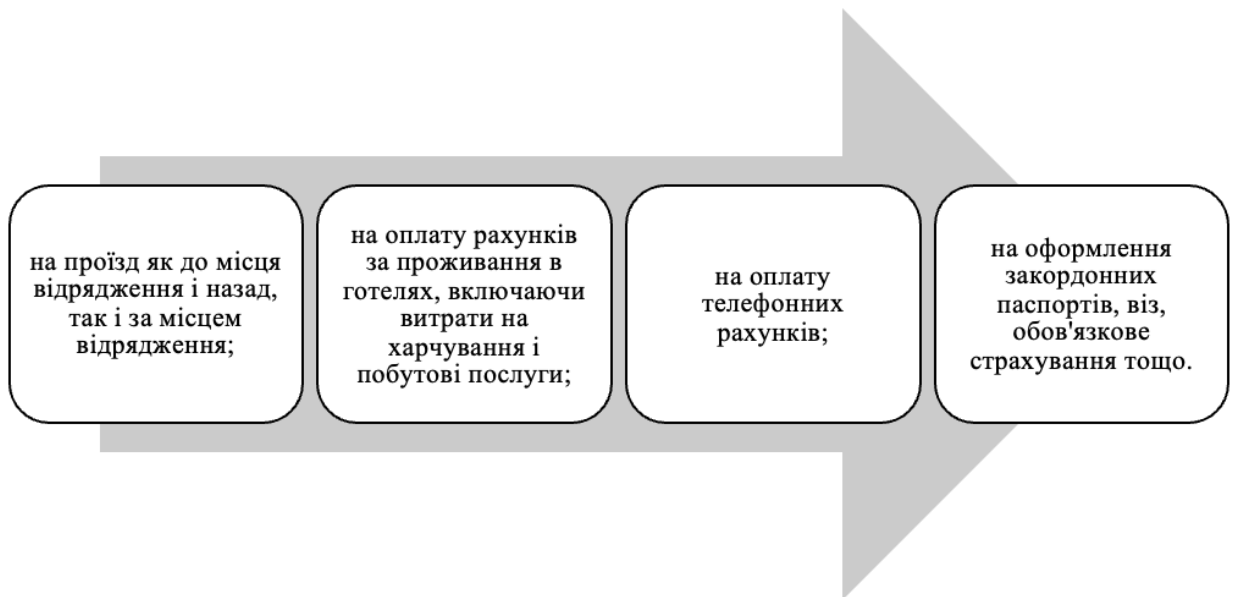

Рис. 1.2 – Перелік витрат на ВД за кордон

Під час ВД як в межах України, так і за кордон, за робітником зберігається його місце роботи та середній заробіток за весь час ВД, включаючи час в дорозі.

Під час ВД в межах України та закордон для державних службовців та робітників бюджетних фірм встановлені ще додаткові ліміти щодо витрат. Ці обмеження регламентуються чинним законодавством.

Порядок видачі та використання сум ПЗО на проведення експедицій, пов'язаних з наукою, чітко визначений в інструктивних матеріалах про організаційні моменти, проведення та оплату цих експедицій, розроблених для науково-дослідних організації НАНУ.

Для покриття першопочаткових витрат керівникам експедицій видається АВ готівкою. Сума АВ визначається на основі масштабів та умов роботи експедиції.

Суми, що даються ПЗО, на проведення експедиційних досліджень виділяються для (рис. 1.3):

Рис. 1.3 – Перелік витрат, на які видаються суми ПЗО

Після повернення з ВД протягом 3-х робочих днів ПЗО зобов'язана подати до бухгалтерії АВ звіт про витрачені ГК. До нього додаються:

- посвідчення про ВД з відмітками про прибуття та вибуття;
- оригінали документів, що підтверджують витрати (рахунки, чеки, квитки і т.п.).

Невикористані ГК, згідно з АВ звітом, потрібно повернути до каси фірми у валюті, в якій був виданий АВ. Повернення ГК здійснюється протягом 3-х робочих днів після повернення з ВД.

1.2 Огляд нормативно-правових документів, що регламентують порядок обліку розрахунків з підзвітними особами

Питання, яке потребує детального вивчення, - це нормативне регулювання операцій з розрахунками з ПЗО. Розрахунки з ПЗО є практично на всіх підприємствах.

Порядок обліку операцій з видачі та звітування ГК, виданих в підзвіт, регламентується значним переліком нормативних документів. Характеристику основних документів надано у табл. 1.1.

Таблиця 1.1 Перелік законодавчих документів, що регулюють операції за розрахунками з ПЗО

Нормативний документ	Коротка характеристика
Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон затверджена наказом Мініфіну від 13.03.1998 р. № 59	Її норми обов'язкові для підприємств, установ, й організацій, що повністю або частково фінансуються за рахунок бюджетних коштів, а госпрозрахункові підприємства беруть її за орієнтир при формуванні власних Положень про службові відрядження
Кодекс Законів про працю	Встановлює порядок відшкодування витрат та одержання інших компенсацій через службове відрядження та порядок плати праці під час відрядження
Податковий кодекс України	Встановлює розмір добових, порядок оподаткування коштів, невчасно повернутих, та порядок оподаткування витрат на відрядження
Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні	Встановлює граничні норми готівкових розрахунків із юридичними та фізичними особами
Закон № 2888-ІХ від 12.01.2023 «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо платіжних послуг»	Підпунктом 170.9.4 ПК передбачений порядок звітування про використання коштів/електронних грошей, виданих на відрядження або під звіт.
Порядок № 841 від 28.09.2015 р. Порядок складання Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт	Встановлює форму та порядок подання Звіту про використання коштів / електронних грошей, виданих на відрядження або під звіт

Так як розрахунки з ПЗО відносяться до ДЗ, доцільно порівняти вітчизняний стандарт БО з міжнародним.

Таблиця 1.2 – Відмінності у ПСБО та МСБО до визнання і припинення визнання ДЗ

	Ознака	ПСБО	МСБО
1	Визнання	Визначається активом, якщо існує імовірність отримання майбутніх економічних вигід та може бути достовірно визначена її сума. Визнається активом одночасно з визнанням доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг	Визнання фінансового активу відбувається тоді, коли організація стає стороною контракту (договору), при виникненні зобов'язання по інструменту
2	Дохід визнається	<ol style="list-style-type: none"> 1. Покупцеві передано ризики і винагороди, пов'язані з правом власності на продукцію (товар, інший актив). 2. Підприємство не здійснює надалі управління та контроль за реалізованою продукцією (товарами, іншими активами). 3. Сума доходу (виручка) може бути достовірно визначена. 4. Є впевненість, що в результаті операції відбудеться збільшення економічних вигід підприємства, а витрати, пов'язані з цією операцією, можуть бути достовірно визначені 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підприємство передало покупцеві суттєві ризики та винагороди, пов'язані з власністю на продукцію (товар). 2. Підприємство більше не бере участі в управлінні в тій мірі, яка, як правило, пов'язана з правом власності, і не контролює продану продукцію (товари). 3. Сума доходу може бути достовірно оцінена. 4. Існує імовірність надходження економічних вигід, пов'язаних з операцією. 5. Витрати, які були або будуть понесені у зв'язку з операцією, можуть бути достовірно оцінені.
3	Припинення визнання	Дебіторську заборгованість по якій пройшов термін позовної давності, інші борги, нереальні до стягнення, списують за рішенням керівника підприємства за рахунок резерву сумнівних боргів або фінансові результати господарської діяльності комерційної організації	Припинення визнання фінансового активу або частини фінансового активу відбувається тоді, коли організація втрачає контроль над правами за контрактом (договором) (коли вказані права реалізуються, припиняється їх дія або організація відмовляється від своїх прав або передає їх третій стороні)

Точна оцінка ДЗ є важливою, адже вона забезпечує правильне відображення активів компанії у фінансовій звітності. Це, в свою чергу, дозволяє акціонерам, кредиторам та іншим зацікавленим сторонам приймати обґрунтовані рішення щодо компанії.

Оцінка ДЗ дозволяє компанії прогнозувати, скільки ГК вона очікує отримати від клієнтів у майбутньому. Ця інформація є важливою для планування операційної діяльності, адже вона дає уявлення про те, скільки ГК буде доступно для оплати витрат, інвестування та інших цілей. Точне прогнозування грошових

потоків допомагає компанії приймати обґрунтовані рішення щодо управління фінансами. У табл. 1.3 представлено оцінювання ДЗ згідно ПСБО та МСБО.

Таблиця 1.3 – Підходи до оцінки у МСБО та ПСБО ДЗ

Ознака	ПСБО	МСБО
Оцінка	Оцінюється за первісною вартістю, тобто дебіторська заборгованість відображається в обліку в оцінці, визначеній договором, і залежить від кількості і ціни проданої продукції з врахуванням знижок і надбавок, що надаються постачальником своїм клієнтам і покупцям	Визнання дебіторської заборгованості оцінюється за справедливою вартістю (за вартістю операції), включаючи витрати по здійсненню операції, які прямо пов'язані з придбанням або випуском фінансового активу або фінансового зобов'язання. Після первинного визнання дебіторська заборгованість оцінюється за вартістю, що амортизується, із застосуванням методу ефективної ставки відсотка

ДЗ – вікно у фінансовий стан компанії. Вона є не просто боргом, а важливою частиною активів компанії, яка показує, скільки ГК вона очікує отримати від своїх клієнтів у майбутньому. Точне відображення ДЗ у фінансовій звітності дає чітке уявлення про фінансовий стан компанії. Ця інформація є критично важливою для інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін, адже вона допомагає їм приймати взважені рішення щодо компанії.

Таблиця 1.4 - Відмінності МСБО та ПСБО у відзеркаленні ДЗ у фінансовій звітності

Ознака	ПСБО	МСБО
Відображення у фінансовій звітності	У складі оборотних активів з класифікацією на довгострокові (платежі по яким очікується більш ніж через 12 міс. після звітної дати) та короткострокові (платежі по яким очікується протягом 12 міс. після звітної дати)	У складі поточних активів з класифікацією на короткострокову і довгострокову

Хоча СБ може здатися негативним явищем, він є неминучим для більшості компаній. Для підтримання конкурентоспроможності та залучення нових клієнтів компанії часто пропонують товари або послуги в кредит. Це може призвести до виникнення ДЗ, частина якої може стати сумнівною.

Економічні спади, зміни в політичній ситуації або банкрутство клієнтів - все це може призвести до того, що раніше надійні клієнти не зможуть погасити свої борги.

СБ може мати негативні наслідки для фінансового стану компанії (рис. 1.4):

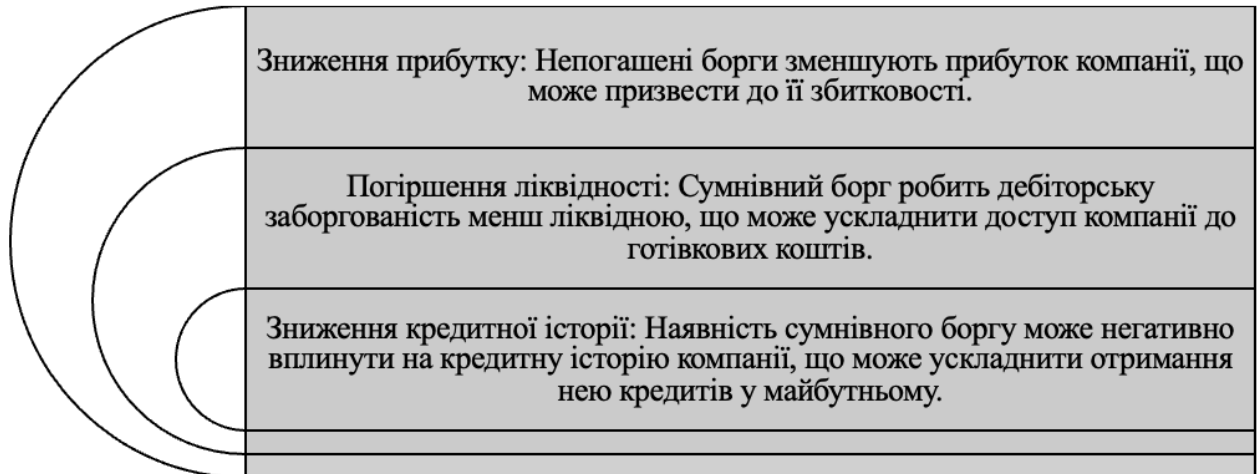

Рис. 1.4 – Наслідки СБ

Наявність резерву під СБ допомагає компанії краще оцінювати свою ліквідність. Це дозволяє керівництву компанії планувати грошові потоки та уникати проблем з платоспроможністю. Тому у табл. 1.5 дослідимо визначення резерву СБ у міжнародних та українських стандартах.

Таблиця 1.5 – Відмінності ПСБО і МСБО щодо роз'яснення резерву СБ

Ознака	ПСБО	МСБО
Визначення резерву сумнівних боргів	<p>Величина резерву сумнівних боргів визначається за одним із методів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Застосування абсолютної суми сумнівної заборгованості. 2. Застосування коефіцієнта сумнівності. За першим методом величина резерву визначається на основі аналізу плато- спроможності окремих дебіторів. <p>За другим – величина резерву розраховується множенням суми залишку дебіторської заборгованості на початок періоду на коефіцієнт сумнівності</p>	<p>Визначення вірогідності стягнення заборгованості по кожному дебіторові і нарахування резерву лише по тим дебіторам, стягнення заборгованості з яких є сумнівним. Нарухування резерву в процентному відношенні від виручки за період.</p> <p>Розподіл дебіторської заборгованості на кілька груп залежно від періодів відстрочки і нарахування резерву</p>

Підзвітні ГК підлягають оподаткуванню, якщо:

- їх видано понад установлені норми;
- витрати не підтверджені документами.

У такому випадку нараховуються та утримуються такі податки:

ПДФО 18%, розраховується з застосуванням натурального коефіцієнта. У дод. 4ДФ Податкового розрахунку прописується «118» ознака доходу.

ВЗ 1,5%, стягується без застосування натурального коефіцієнта.

ЄСВ не нараховується, адже ці кошти не входять до фонду ОП.

Таким чином, досліджено сутність ПЗО, розглянуто суму ДВП працівникам, визначено нормативно-правове регулювання розрахунків з ПЗО.

2 АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ РОЗРАХУНКІВ З ПІДЗВІТНИМИ ОСОБАМИ НА АТ «КЗРК»

2.1 Аналіз діяльності та облікової політики на АТ «КЗРК»

АТ «КЗРК» засноване відповідно до Закону України «Про господарські товариства» та Установчого договору про створення і діяльність Акціонерного товариства укладеного 30.07.2001 року.

Для ознайомлення з детальною інформацією про назву Товариства, що досліджується, див. рис. 2.1.

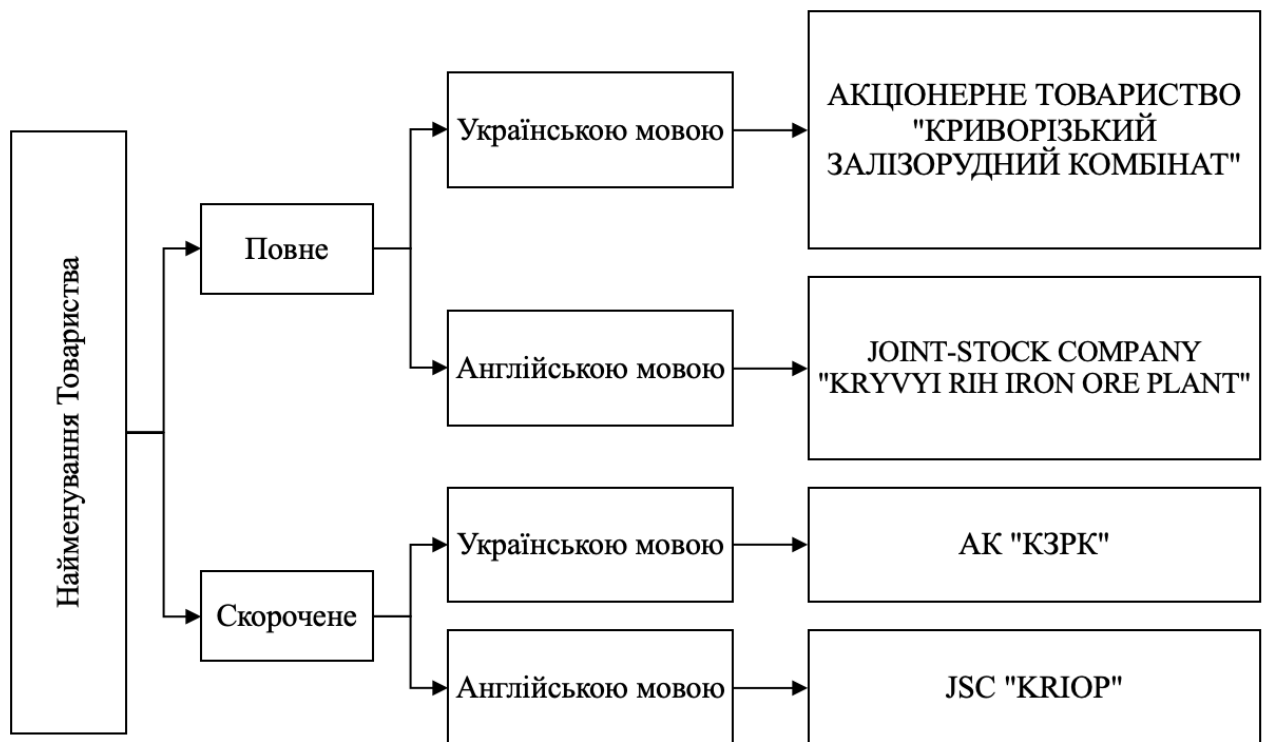

Рис. 2.1 – Найменування АТ «КЗРК»

АТ «КЗРК» створено з метою забезпечення сировиною металургійної, хімічної та інших галузей народного господарства, задоволення потреб населення, соціальних економічних інтересів акціонерів та трудового колективу, а також отримання прибутку за рахунок усіх видів виробничої, комерційної, торговельної, фінансової, посередницької та іншої господарської діяльності в порядку та за умов, встановлених чинним законодавством

На рис. 2.2 наведено опис характеристик діяльності досліджуваного АТ «КЗРК».

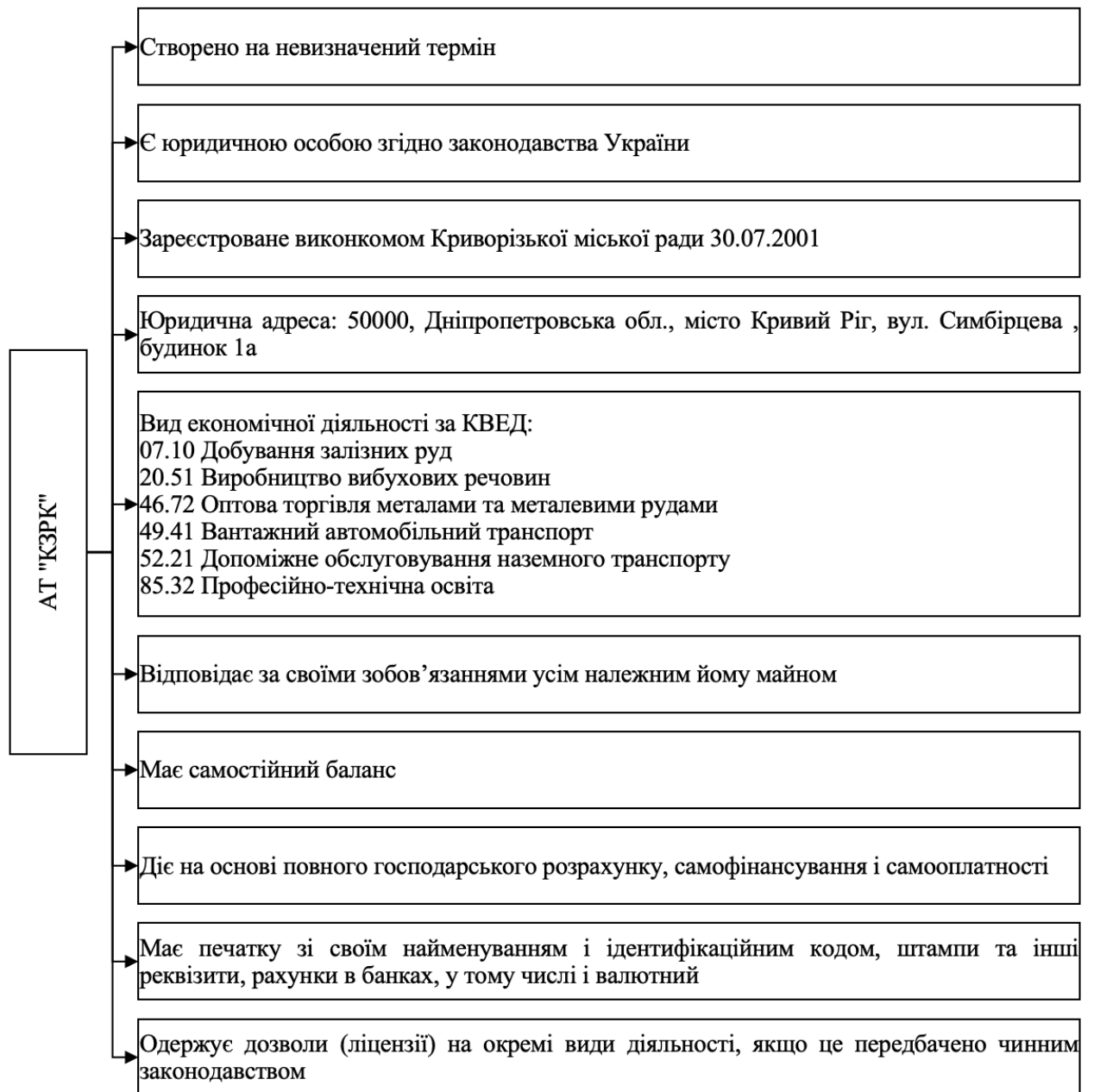

Рис. 2.2 – Головні риси АТ «КЗРК»

Предмет діяльності АТ «КЗРК» визначено Статутом (дод. А) та наведено на рис. 2.3.

Рис. 2.3 – Предмет діяльності АТ «КЗРК»

АТ «КЗРК» гарантує:

- що продукти та послуги не завдадуть шкоди споживачам та відповідають чинним стандартам.

- неухильне дотримання всіх законів, правил та регламентів, що стосуються діяльності компанії.

- створення та збереження гігієнічних умов на виробництві, що гарантують безпеку продуктів та унеможливають поширення інфекцій.

Об'єкти власності АТ «КЗРК» наведено на рис. 2.4.

Рис. 2.4 – Власні об'єкти АТ «КЗРК»

Права та обов'язки засновників та акціонерів АТ «КЗРК» зображені на рис. 2.5.

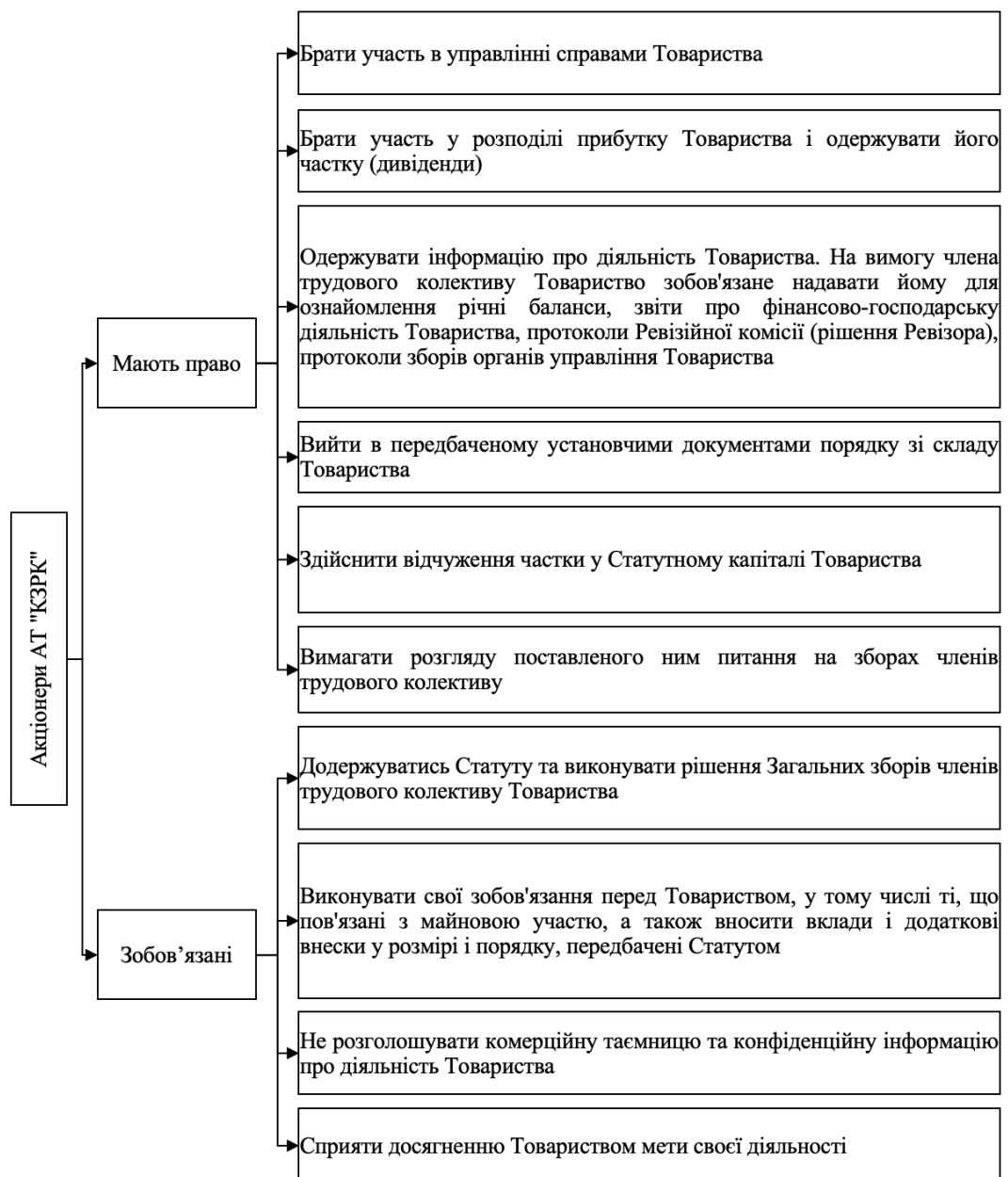

Рис. 2.5 – Зобов'язання акціонерів АТ «КЗРК»

Статутний капітал АТ «КЗРК» становить 1991233326,00 гривень. Статутний капітал поділяється на 1991233326,00 простих іменних акцій номінальною вартістю 1 гривня кожна. АТ «КЗРК» має право змінити Статутний капітал у порядку, встановленому законодавством України та Статутом АТ «КЗРК». АТ «КЗРК» має право збільшувати Статутний капітал після реєстрації звітів про результати розміщення всіх попередніх випусків акцій.

Збільшення Статутного капіталу здійснюється за рішенням Загальних зборів акціонерів в порядку, встановленому законодавством шляхом:

- підвищення номінально вартості акцій;
- розміщення додаткових акцій існуючої номінальної вартості

Склад управлінських органів наведено на рис. 2.6

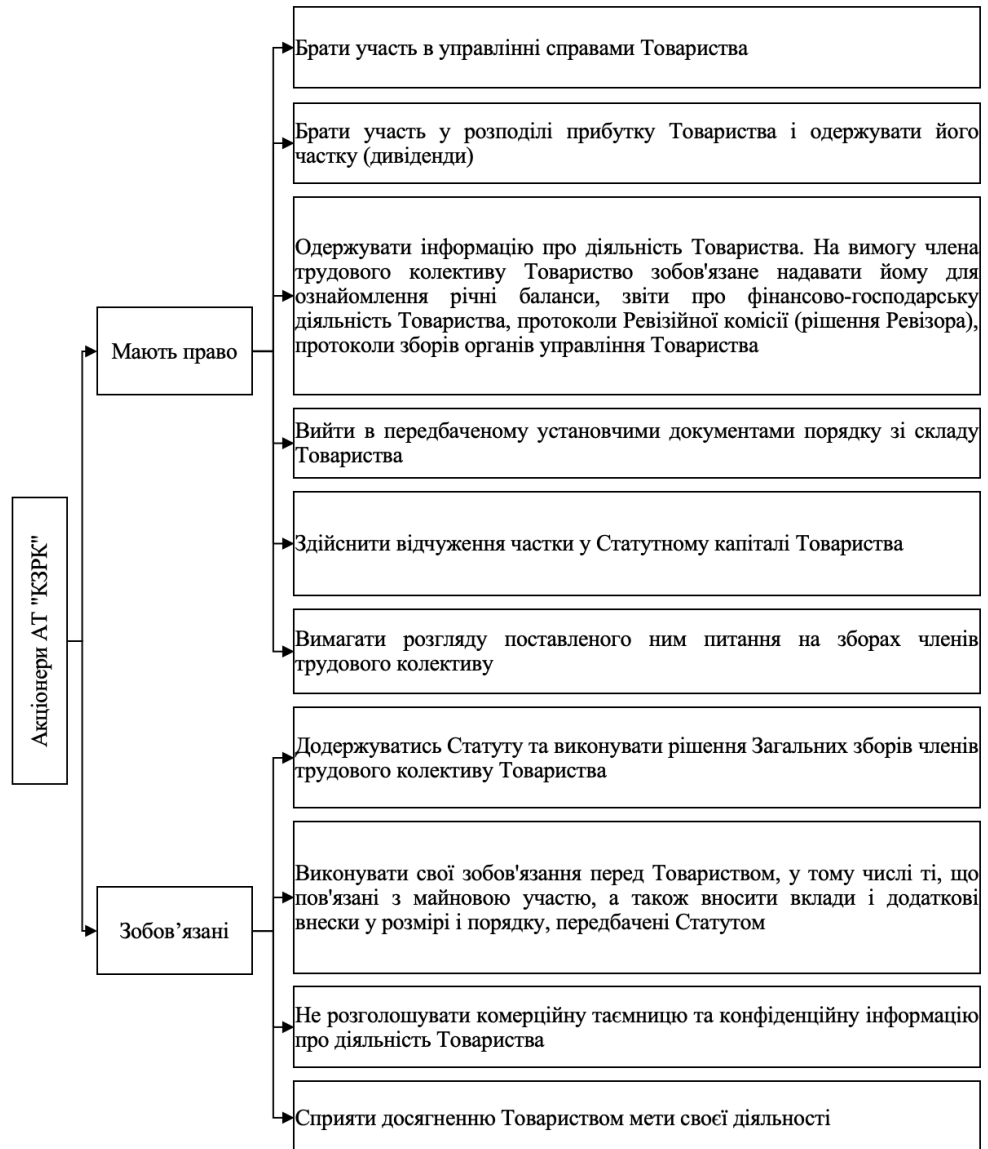

Рис. 2.6 – Управлінський склад на АТ «КЗРК»

ОБП АТ «КЗРК» (додаток Д) – це фундаментальний елемент ефективного управління фінансами. Вона регламентує принципи ведення бухгалтерського обліку, що у свою чергу гарантує достовірність та прозорість фінансової звітності. Наочно цю систему представлено на рисунку 2.7.

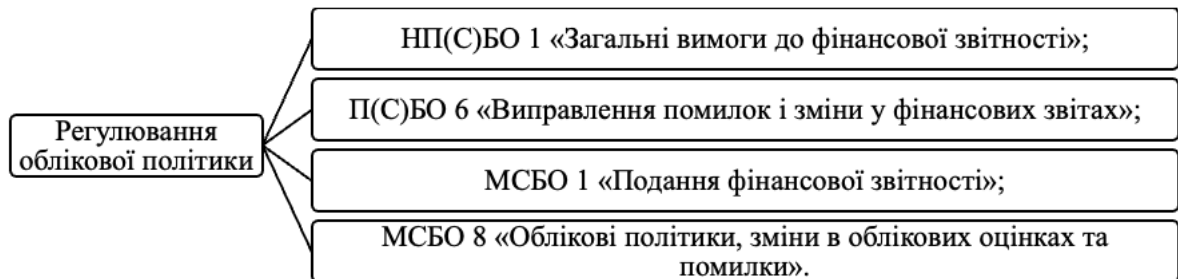

Рис. 2.7 – Нормування ОБП

ОБП слугує фундаментом для фінансового планування та прогнозування. Завдяки їй керівництво підприємства може приймати рішення щодо майбутньої діяльності. Чітко окреслені принципи ОБП полегшують проведення як зовнішнього, так і внутрішнього аудиту. Аудитори отримують чітке уявлення про методи обліку, що застосовуються на підприємстві.

Далі проаналізуємо фінансовий стан АТ «КЗРК». Інформація взята з фінансових звітів (дод. Б-Г) і слугують основною для аналізу.

Табл. 2.1 – Аналіз активів АТ «КЗРК» за 2021-2022 роки

Показник	2021	2022	Абс. Приріст, +-	Відн. Приріст, %
Основні засоби 1010	4 632 438, 00	4 768 919,00	136 481,00	2,95
Відстрочені податкові активи	71 691,00	80 125,00	8 434,00	11,76
Виробничі запаси	314 157,00	293 860,00	-20 297,00	-6,46
Незавершене виробництво	22 498,00	30 256,00	7 758,00	34,48
Готова продукція	854 804,00	1 880 654,00	1 025 850,00	120,01
Дебіторська заборгованість	228 485,00	146 491,00	-81 994,00	-35,89

за товари роботи послуги				
Дебіторська заборгованість з розрахунками з бюджетом	110 423,00	211 264,00	100 841,00	91,32
Інша поточна дебіторська заборгованість	5 933 857,00	5 931 585,00	-2 272,00	-0,04
Гроші та їх еквіваленти	518 385,00	363 664,00	-154 721,00	-29,85
Рахунки в банках	518 385,00	363 664,00	-154 721,00	-29,85

1. ОЗ у 2021 році становили 4 632 438,00, у 2022 році - 4 768 919,00.
Абсолютний приріст: +136 481,00, відносний приріст: +2,95%

ОЗ зросли на 2,95%, що свідчить про поступове оновлення або розширення виробничих потужностей.

2. ВПА У 2021 році становили 71 691,00, а у 2022 році - 80 125,00.
Абсолютний приріст: +8 434,00, відносний приріст: +11,76%

ВПА збільшилися на 11,76%, що може свідчити про ефективніше податкове планування або зміни в податковому законодавстві.

3. ВЗ у 2021 році становили 314 157,00, а у 2022 році 293 860,00.
Абсолютний приріст: -20 297,00, відносний приріст: -6,46%

ВЗ зменшилися на 6,46%, що може свідчити про зменшення запасів матеріалів або більш ефективне використання ресурсів.

4. НВ у 2021 році становили 22 498,00, а у 2022 році - 30 256,00.
Абсолютний приріст: +7 758,00, відносний приріст: +34,48%

НВ зросло на 34,48%, що може вказувати на збільшення обсягів виробництва або затримки в завершенні продукції.

5. ГП у 2021 році становили 854 804,00, а у 2022 році - 1 880 654,00.
Абсолютний приріст: +1 025 850,00, відносний приріст: +120,01%

ГП збільшилася на 120,01%, що є значним зростанням і може вказувати на збільшення попиту або виробничих можливостей.

6. ДЗТРП у 2021 році становили 228 485,00, а у 2022 році - 146 491,00
Абсолютний приріст: -81 994,00, відносний приріст: -35,89%

ДЗТРП зменшилася на 35,89%, що свідчить про покращення платіжної дисципліни клієнтів або жорсткіші умови кредитування.

7. ДЗРБ:

- 2021: 110 423,00

- 2022: 211 264,00

- абсолютний приріст: +100 841,00

- відносний приріст: +91,32%

ДЗРБ зросла на 91,32%, що може вказувати на затримки в поверненні податкових платежів або збільшення сум податкових кредитів.

8. Інша поточна ДЗ :

- 2021: 5 933 857,00

- 2022: 5 931 585,00

- абсолютний приріст: -2 272,00

- відносний приріст: -0,04%

Інша поточна ДЗ залишилася майже на тому ж рівні, що і в попередньому році.

9. Грошові кошти:

- 2021: 518 385,00

- 2022: 363 664,00

- абсолютний приріст: -154 721,00

- відносний приріст: -29,85%

Гроші та їх еквіваленти зменшилися на 29,85%, що може свідчити про використання грошових коштів для інвестицій або поточних витрат.

Збільшення ОЗ свідчить про інвестиції в виробничі потужності, що є позитивним сигналом для довгострокового розвитку компанії.

Зростання ВПА вказує на ефективне податкове планування.

Зменшення ВЗ може бути ознакою ефективного управління ресурсами.

Значне збільшення ГП та НВ може свідчити про збільшення попиту або виробничих можливостей.

Зниження ДЗТРП свідчить про покращення фінансової дисципліни клієнтів.

Зростання ДЗРБ може свідчити про затримки в поверненні податкових платежів.

Зменшення грошових коштів може свідчити про використання коштів для поточних витрат або інвестицій.

Загалом, фінансовий стан АТ «КЗРК» виглядає стабільним, з деякими позитивними тенденціями в зростанні активів і покращенні платіжної дисципліни клієнтів, але є також області, що потребують уваги, такі як управління грошовими коштами та дебіторською заборгованістю з розрахунками з бюджетом.

Табл. 2.2 – Аналіз пасивів АТ «КЗРК» за 2021-2022 роки

Показник	2021	2022	Абс. Приріст, +-	Відн. Приріст, %
Капітал у дооцінках	-462 263,00	-350 533,00	111 730,00	24,17
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	4 334 017,00	5 486 043,00	1 152 026,00	26,85
Пенсійні зобов'язання	1 671 422,00	1 602 869,00	-68 553,00	-4,10
Довгострокові забезпечення	4 290,00	27 176,00	22 886,00	533,47
Поточна кредиторська заборгованість за товари роботи послуги рядок 1615	127 807,00	76 292,00	-51 515,00	-40,31
Розрахунками з	172 539,00	23 976,00	-148 563,00	-86,11

Продовження табл. 2.2

бюджетом				
розрахунками зі страхування	20 174,00	15 083,00	-5 091,00	-25,24
розрахунками з оплати праці	65 835,00	49 966,00	-15 869,00	-24,10
за розрахунками з учасниками	5 179 050,00	5 179 031,00	-19,00	-0,001
Поточні забезпечення	270 544,00	288 768,00	18 224,00	6,74
Інші поточні зобов'язання	60 019,00	169 117,00	109 098,00	181,77

1. КПД:

- 2021: -462 263,00
- 2022: -350 533,00
- Абсолютний приріст: +111 730,00
- Відносний приріст: +24,17%

Поліпшення КПД на 24,17% свідчить про зменшення від'ємного капіталу, що може бути результатом переоцінки активів або зниження знецінення.

НПНЗ:

- 2021: 4 334 017,00
- 2022: 5 486 043,00
- Абсолютний приріст: +1 152 026,00
- Відносний приріст: +26,85%

Значне збільшення НПНЗ на 26,85% вказує на зростання прибутковості компанії.

3. ПЗ:

- 2021: 1 671 422,00
- 2022: 1 602 869,00
- Абсолютний приріст: -68 553,00
- Відносний приріст: -4,10%

Зменшення ПЗ на 4,10% свідчить про поліпшення у цій сфері або зменшення кількості зобов'язань.

4. ДЗБ:

- 2021: 4 290,00
- 2022: 27 176,00
- Абсолютний приріст: +22 886,00
- Відносний приріст: +533,47%

Значне зростання ДЗБ на 533,47% може вказувати на нові довгострокові зобов'язання або зміни в обліковій політиці.

5. ПКЗТРП:

- 2021: 127 807,00
- 2022: 76 292,00
- Абсолютний приріст: -51 515,00
- Відносний приріст: -40,31%

Зменшення ПКЗТРП на 40,31% може свідчити про ефективніше управління заборгованістю або скорочення обсягів закупівель.

6. Розрахунки з бюджетом

- 2021: 172 539,00
- 2022: 23 976,00
- Абсолютний приріст: -148 563,00
- Відносний приріст: -86,11%

Значне зменшення розрахунків з бюджетом на 86,11% може свідчити про виплату боргів або зменшення обсягів податкових зобов'язань.

7. Розрахунки зі страхування:

- 2021: 20 174,00
- 2022: 15 083,00
- Абсолютний приріст: -5 091,00
- Відносний приріст: -25,24%

Зменшення розрахунків зі страхування на 25,24% може вказувати на зниження страхових виплат або ефективніше управління страховими зобов'язаннями.

8. Розрахунки з оплати праці

- 2021: 65 835,00
- 2022: 49 966,00
- Абсолютний приріст: -15 869,00
- Відносний приріст: -24,10%

Зменшення розрахунків з оплати праці на 24,10% може вказувати на зменшення зобов'язань перед працівниками або скорочення чисельності персоналу.

9. Розрахунки з учасниками:

- 2021: 5 179 050,00
- 2022: 5 179 031,00
- Абсолютний приріст: -19,00
- Відносний приріст: -0,001%

Практично незмінні розрахунки з учасниками свідчать про стабільність у цих зобов'язаннях.

10. ПЗБ:

- 2021: 270 544,00
- 2022: 288 768,00
- Абсолютний приріст: +18 224,00
- Відносний приріст: +6,74%

Зростання ПЗБ на 6,74% може вказувати на збільшення короткострокових зобов'язань або резервів.

11. Інші поточні зобов'язання

- 2021: 60 019,00
- 2022: 169 117,00
- Абсолютний приріст: +109 098,00
- Відносний приріст: +181,77%

Значне збільшення інших поточних зобов'язань на 181,77% може вказувати на появу нових короткострокових зобов'язань або непередбачених витрат.

Покращення КПД та значне зростання НПНЗ свідчать про поліпшення фінансового стану компанії.

Зменшення ПЗ може вказувати на ефективніше управління цими зобов'язаннями.

Значне зростання ДЗБ потребує уваги, оскільки це може вплинути на майбутні фінансові зобов'язання.

Зменшення ПКЗТРП та розрахунків з бюджетом є позитивними сигналами щодо фінансової дисципліни компанії.

Збільшення інших поточних зобов'язань потребує додаткового аналізу для виявлення причин такого зростання.

Загалом, компанія демонструє позитивні фінансові тенденції, проте деякі аспекти, такі як довгострокові забезпечення та інші поточні зобов'язання, потребують подальшого моніторингу та аналізу.

Табл. 2.3 – Показники фінансових результатів АТ «КЗРК» 2021-2022

Показник	2021	2022	Абс, Приріст, +-	Відн, Приріст, %
Чистий дохід від реалізації продукції	6 607 075,00	11 158 331,00	4 551 256,00	68,88
Собівартість реалізованої продукції	3 324 555,00	4 282 254,00	957 699,00	28,81
Валовий прибуток	3 282 520,00	6 876 077,00	3 593 557,00	109,48
Адміністративні витрати	157 779,00	192 326,00	34 547,00	21,90
Витрати на збут	984 783,00	1 184 419,00	199 636,00	20,27
Фінансовий	2 265 312,00	5 100 097,00	2 834 785,00	125,14

результат від операційної діяльності: прибуток				
Фінансові витрати	163 015,00	170 851,00	7 836,00	4,81
Фінансовий результат до оподаткування	2 102 297,00	4 929 246,00	2 826 949,00	134,47

1. ЧДРП

- 2021: 6 607 075,00
- 2022: 11 158 331,00
- Абсолютний приріст: +4 551 256,00
- Відносний приріст: +68,88%

ЧДТРП зріс на 68,88%, що вказує на значне збільшення обсягів продажів або підвищення цін на продукцію.

2. СРП

- 2021: 3 324 555,00
- 2022: 4 282 254,00
- Абсолютний приріст: +957 699,00
- Відносний приріст: +28,81%

СРП зросла на 28,81%, що є помітно нижчим темпом зростання порівняно зі зростанням доходу.

3. ВП

- 2021: 3 282 520,00
- 2022: 6 876 077,00
- Абсолютний приріст: +3 593 557,00
- Відносний приріст: +109,48%

ВП зріс на 109,48%, що свідчить про значне покращення рентабельності виробництва.

4. АВ

- 2021: 157 779,00
- 2022: 192 326,00
- Абсолютний приріст: +34 547,00
- Відносний приріст: +21,90%

АВ зросли на 21,90%, що свідчить про збільшення витрат на управління.

5. ВТЗБ

- 2021: 984 783,00
- 2022: 1 184 419,00
- Абсолютний приріст: +199 636,00
- Відносний приріст: +20,27%

ВТЗБ зросли на 20,27%, що може бути пов'язано з розширенням ринків збуту або збільшенням маркетингових витрат.

6. ФРОД

- 2021: 2 265 312,00
- 2022: 5 100 097,00
- Абсолютний приріст: +2 834 785,00
- Відносний приріст: +125,14%

ФРОД зріс на 125,14%, що вказує на значне покращення операційної ефективності.

7. Фінансові витрати:

- 2021: 163 015,00
- 2022: 170 851,00
- Абсолютний приріст: +7 836,00
- Відносний приріст: +4,81%

Фінансові витрати зросли на 4,81%, що є незначним зростанням порівняно з іншими показниками.

8. ФРДО

- 2021: 2 102 297,00
- 2022: 4 929 246,00
- Абсолютний приріст: +2 826 949,00

- Відносний приріст: +134,47%

ФРДО зріс на 134,47%, що свідчить про значне покращення фінансової ефективності компанії.

Зростання ЧДРП на 68,88% є позитивним показником, що свідчить про збільшення продажів або підвищення цін на продукцію.

Помітне зростання ВП на 109,48% вказує на покращення рентабельності продукції, оскільки доходи зростають швидше, ніж собівартість.

Збільшення АВ та ВТЗБ на 21,90% та 20,27% відповідно, може бути пов'язане з розширенням діяльності компанії.

Значне зростання ФРОД на 125,14% вказує на ефективне управління операційними витратами.

Фінансові витрати зросли незначно на 4,81%, що є позитивним фактором в умовах зростання доходів і прибутку.

Збільшення ФРДО на 134,47% свідчить про значне покращення загальної фінансової ефективності компанії.

Загалом, фінансові показники компанії демонструють значне покращення, зокрема збільшення доходів, валового прибутку та прибутку від операційної діяльності, що свідчить про успішну діяльність компанії в 2022 році.

Табл. 2.4 – Аналіз активів АТ «КЗРК» за 2022-2023 роки

Показник	2022	2023	Абс, Приріст, +-	Відн, Приріст, %
Основні засоби	4 768 919,00	4 858 732,00	89 813,00	1,88
Відстрочені податкові активи	80 125,00	120 741,00	40 616,00	50,69
Виробничі запаси	293 860,00	210 074,00	-83 786,00	-28,51
Незавершене виробництво	30 256,00	46 490,00	16 234,00	53,66
Готова продукція	1 880 654,00	2 585 321,00	704 667,00	37,47
Дебіторська	146 491,00	318 437,00	171 946,00	117,38

заборгованість за товари роботи послуги				
Дебіторська заборгованість з розрахунками з бюджетом	211 264,00	210 498,00	-766,00	-0,36
Інша поточна дебіторська заборгованість	5 931 585,00	5 417 390,00	-514 195,00	-8,67
Гроші та їх еквіваленти	363 664,00	129 524,00	-234 140,00	-64,38
Рахунки в банках	363 664,00	129 524,00	-234 140,00	-64,38

ОЗ у 2022 році становили 4 768 919,00, у 2023 - 4 858 732,00

- Абсолютний приріст: +89 813,00

- Відносний приріст: +1,88%

ОЗ зросли на 1,88%, що свідчить про незначні інвестиції в основні активи.

2. ВПА у 2022 році дорівнювали 80 125,00, у 2023 - 120 741,00

- Абсолютний приріст: +40 616,00

- Відносний приріст: +50,69%

ВПА зросли на 50,69%, що може вказувати на збільшення відкладених податкових вигод.

3. ВЗ у 2022 році стали 293 860,00, у 2023 - 210 074,00

- Абсолютний приріст: -83 786,00

- Відносний приріст: -28,51%

ВЗ зменшилися на 28,51%, що може бути наслідком більш ефективного управління запасами або зменшення обсягу виробництва.

4. НВ у 2022 році були 30 256,00, а у 2023 - 46 490,00

- Абсолютний приріст: +16 234,00

- Відносний приріст: +53,66%

НВ зросло на 53,66%, що вказує на збільшення обсягу НВ.

5. ГП у 2022 році становила 1 880 654,00, у 2023 - 2 585 321,00

- Абсолютний приріст: +704 667,00

- Відносний приріст: +37,47%

ГП зросла на 37,47%, що свідчить про збільшення виробництва або накопичення ГП.

6. ДЗТРП:

- 2022: 146 491,00

- 2023: 318 437,00

- Абсолютний приріст: +171 946,00

- Відносний приріст: +117,38%

ДЗТРП зросла на 117,38%, що може свідчити про збільшення продажів у кредит.

7. ДЗРБ:

- 2022: 211 264,00

- 2023: 210 498,00

- Абсолютний приріст: -766,00

- Відносний приріст: -0,36%

ДЗРБ залишилася майже незмінною (-0,36%).

8. Інша поточна ДЗ у 2022 році дорівнювала 5 931 585,00, у 2023 - 5 417 390,00

- Абсолютний приріст: -514 195,00

- Відносний приріст: -8,67%

Інша поточна ДЗ зменшилася на 8,67%, що може свідчити про покращення управління ДЗ.

9. Гроші та їх еквіваленти*

- 2022: 363 664,00

- 2023: 129 524,00

- Абсолютний приріст: -234 140,00

- Відносний приріст: -64,38%

ГК зменшилися на 64,38%, що може вказувати на використання коштів для операційних або інвестиційних потреб.

10. Рахунки в банках

- 2022: 363 664,00

- 2023: 129 524,00

- Абсолютний приріст: -234 140,00

- Відносний приріст: -64,38%

Зменшення рахунків в банках також на 64,38%, підтверджує зменшення ГК.

ОЗ зросли на 1,88%, що свідчить про незначні інвестиції в основні активи, можливо для підтримання або оновлення обладнання.

ВПА зросли на 50,69%, що може вказувати на збільшення відкладених податкових вигод.

ВЗ значно зменшилися на 28,51%, що може бути результатом більш ефективного управління запасами або зниження обсягу виробництва.

НВ збільшилося на 53,66%, що свідчить про збільшення обсягу НВ, можливо через розширення діяльності.

ГП зросла на 37,47%, що вказує на збільшення виробництва або накопичення ГП, можливо в очікуванні майбутніх продажів.

ДЗТРП значно зросла на 117,38%, що може свідчити про збільшення обсягу продажів у кредит.

ДЗРБ майже не змінилася, що вказує на стабільність у цих зобов'язаннях.

Інша поточна ДЗ зменшилася на 8,67%, що може вказувати на покращення управління ДЗ.

ГК зменшилися на 64,38%, що може свідчити про використання коштів для фінансування операційної діяльності або інвестицій.

Рахунки в банках також зменшилися на 64,38%, що підтверджує зменшення грошових коштів на рахунках.

Загалом, компанія демонструє змішані тенденції: з одного боку, збільшення ВПА, НВ та ГП, з іншого боку, значне зменшення грошових коштів та

виробничих запасів. Це може вказувати на активну інвестиційну діяльність та збільшення обсягу виробництва, але також потребує уваги до управління грошовими потоками та ефективністю використання ресурсів.

Табл. 2.5 – Аналіз пасивів АТ «КЗРК» за 2022-2023 роки

Показник	2022	2023	Абс, Приріст, +-	Відн, Приріст, %
Капітал у дооцінках	-350 533,00	-71 954,00	278 579,00	79,47
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	5 486 043,00	5 455 040,00	-31 003,00	-0,57
Пенсійні зобов'язання	1 602 869,00	1 500 984,00	-101 855,00	-6,36
Довгострокові забезпечення	27 176,00	71 822,00	44 646,00	164,28
Поточна кредиторська заборгованість за товари роботи послуги рядок 1615	76 292,00	103 103,00	26 811,00	35,14
Розрахунками з бюджетом	23 976,00	18 455,00	-5 521,00	-23,03
розрахунками зі страхування	15 083,00	10 529,00	-4 554,00	-30,19
розрахунками з оплати праці	49 966,00	32 960,00	-17 006,00	-34,04
за розрахунками з учасниками	5 179 031,00	5 171 553,00	-7 478,00	-0,14
Поточні забезпечення	288 768,00	275 461,00	-13 307,00	-4,61
Інші поточні зобов'язання	169 117,00	32 826,00	-136 291,00	-80,59

1. КПД у 2022 році становив -350 533,00, у 2023: -71 954,00

- Абсолютний приріст: +278 579,00

- Відносний приріст: +79,47%

КПД зріс на 79,47%, що вказує на значне зменшення негативного значення, можливо через переоцінку активів або інші бухгалтерські коригування.

2. НПНЗ:

- 2022: 5 486 043,00

- 2023: 5 455 040,00

- Абсолютний приріст: -31 003,00

- Відносний приріст: -0,57%

НПНЗ трохи зменшився на 0,57%, що вказує на стабільність фінансових результатів компанії.

3. ПЗ у 2022 році були 1 602 869,00, у 2023 - 1 500 984,00

- Абсолютний приріст: -101 855,00

- Відносний приріст: -6,36%

ПЗ зменшилися на 6,36%, що може вказувати на виплату пенсій або зменшення зобов'язань перед пенсіонерами.

4. ДЗБ:

- 2022: 27 176,00

- 2023: 71 822,00

- Абсолютний приріст: +44 646,00

- Відносний приріст: +164,28%

ДЗБ зросли на 164,28%, що свідчить про значне збільшення резервів або зобов'язань на майбутні періоди.

5. ПКЗТРП:

- 2022: 76 292,00

- 2023: 103 103,00

- Абсолютний приріст: +26 811,00

- Відносний приріст: +35,14%

ПКЗТРП зросла на 35,14%, що може вказувати на збільшення закупівель в кредит.

6. Розрахунки з бюджетом:

- 2022: 23 976,00
- 2023: 18 455,00
- Абсолютний приріст: -5 521,00
- Відносний приріст: -23,03%

Зобов'язання з розрахунків з бюджетом зменшилися на 23,03%, що може вказувати на сплату податків або зменшення податкових зобов'язань.

7. Розрахунки зі страхування:

- 2022: 15 083,00
- 2023: 10 529,00
- Абсолютний приріст: -4 554,00
- Відносний приріст: -30,19%

Розрахунки зі страхування зменшилися на 30,19%, що може свідчити про сплату страхових премій або зменшення страхових зобов'язань.

8. Розрахунки з оплати праці:

- 2022: 49 966,00
- 2023: 32 960,00
- Абсолютний приріст: -17 006,00
- Відносний приріст: -34,04%

Зобов'язання з оплати праці зменшилися на 34,04%, що може вказувати на виплату заробітної плати або зменшення кількості працівників.

9. Розрахунки з учасниками

- 2022: 5 179 031,00
- 2023: 5 171 553,00
- Абсолютний приріст: -7 478,00
- Відносний приріст: -0,14%

Зобов'язання з розрахунків з учасниками майже не змінилися (-0,14%).

10. ПЗБ у 2022 році становили 288 768,00, у 2023: 275 461,00

- Абсолютний приріст: -13 307,00

- Відносний приріст: -4,61%

ПЗБ зменшилися на 4,61%, що може свідчити про зменшення короткострокових резервів.

11. Інші поточні зобов'язання:

- 2022: 169 117,00

- 2023: 32 826,00

- Абсолютний приріст: -136 291,00

- Відносний приріст: -80,59%

Інші поточні зобов'язання зменшилися на 80,59%, що може свідчити про значне зменшення різних поточних зобов'язань.

КПД зріс на 79,47%, що свідчить про значне покращення вартості активів або інші позитивні бухгалтерські коригування.

НПНЗ майже не змінився (-0,57%), що вказує на стабільність фінансових результатів компанії.

Зменшення ПЗ на 6,36% може вказувати на виплату пенсій або зменшення зобов'язань перед пенсіонерами.

Значне зростання ДЗБ на 164,28% свідчить про збільшення резервів на майбутні періоди.

Збільшення ПКЗТРП на 35,14% може вказувати на збільшення закупівель в кредит.

Зменшення зобов'язань з розрахунків з бюджетом на 23,03% може свідчити про сплату податків або зменшення податкових зобов'язань.

Зменшення розрахунків зі страхування на 30,19% може вказувати на сплату страхових премій або зменшення страхових зобов'язань.

Зменшення зобов'язань з оплати праці на 34,04% може свідчити про виплату заробітної плати або зменшення кількості працівників.

Зобов'язання з розрахунків з учасниками майже не змінилися, що вказує на стабільність у цих зобов'язаннях.

Зменшення ПЗБ на 4,61% може свідчити про зменшення короткострокових резервів.

Значне зменшення інших поточних зобов'язань на 80,59% може свідчити про значне зменшення різних поточних зобов'язань.

Загалом, фінансові показники компанії демонструють позитивні зміни, зокрема зменшення зобов'язань та покращення вартості активів. Однак, зменшення нерозподіленого прибутку та деяких інших показників потребують уваги до управління фінансовими потоками та зобов'язаннями.

Табл. 2.6 – Показники фінансового результату АТ «КЗРК» 2022-2023 р.

Показник	2022	2023	Абс, Приріст, +-	Відн, Приріст, %
Чистий дохід від реалізації продукції	11 158 331,00	6 290 171,00	-4 868 160,00	-43,63
Собівартість реалізованої продукції	4 282 254,00	2 891 384,00	-1 390 870,00	-32,48
Валовий прибуток	6 876 077,00	3 398 787,00	-3 477 290,00	-50,57
Адміністративні витрати	192 326,00	201 163,00	8 837,00	4,59
Витрати на збут	1 184 419,00	1 732 482,00	548 063,00	46,27
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	5 100 097,00	1 581 332,00	-3 518 765,00	-68,99
Фінансові витрати	170 851,00	210 420,00	39 839,00	23,35
Фінансовий результат до оподаткування	4 929 246,00	1 370 312,00	-3 558 934,00	-72,20

1. ЧДРП:

- 2022: 11 158 331,00

- 2023: 6 290 171,00
- Абсолютний приріст: -4 868 160,00
- Відносний приріст: -43,63%

Значне зменшення ЧДРП на 43,63% свідчить про серйозні проблеми зі збутом або ринковою кон'юнктурою в 2023 році.

2. СРП:

- 2022: 4 282 254,00
- 2023: 2 891 384,00
- Абсолютний приріст: -1 390 870,00
- Відносний приріст: -32,48%

Зниження СРП на 32,48% вказує на зменшення витрат на виробництво, але це зниження не компенсує зменшення доходу.

3. ВП:

- 2022: 6 876 077,00
- 2023: 3 398 787,00
- Абсолютний приріст: -3 477 290,00
- Відносний приріст: -50,57%

ВП знизився на 50,57%, що вказує на суттєве падіння ефективності операційної діяльності компанії.

- 4. АВ у 2022 році становили 192 326,00, у 2023 році - 201 163,00
- Абсолютний приріст: +8 837,00
- Відносний приріст: +4,59%

Незначне зростання АВ на 4,59% може бути результатом інфляції або інших факторів, але ці витрати залишаються відносно стабільними.

5. ВТЗБ:

- 2022: 1 184 419,00
- 2023: 1 732 482,00
- Абсолютний приріст: +548 063,00
- Відносний приріст: +46,27%

Значне зростання ВТЗБ на 46,27% може вказувати на збільшення маркетингових витрат або витрат на дистрибуцію для стимулювання продажів.

6. ФРОД:

- 2022: 5 100 097,00
- 2023: 1 581 332,00
- Абсолютний приріст: -3 518 765,00
- Відносний приріст: -68,99%

ФРОД знизився на 68,99%, що вказує на значне погіршення основних фінансових результатів компанії.

7. Фінансові витрати:

- 2022: 170 851,00
- 2023: 210 420,00
- Абсолютний приріст: +39 839,00
- Відносний приріст: +23,35%

Зростання фінансових витрат на 23,35% свідчить про збільшення витрат на фінансування, можливо, через підвищення відсоткових ставок або збільшення боргового навантаження.

8. ФРДО:

- 2022: 4 929 246,00
- 2023: 1 370 312,00
- Абсолютний приріст: -3 558 934,00
- Відносний приріст: -72,20%

ФРДО знизився на 72,20%, що свідчить про суттєве погіршення загальної фінансової стабільності компанії.

Значне зменшення доходу на 43,63% вказує на серйозні проблеми зі збутом або ринковою кон'юнктурою.

Скорочення собівартості на 32,48% не змогло компенсувати зменшення доходу, що призвело до падіння валового прибутку.

Зниження ВП на 50,57% свідчить про зниження ефективності операційної діяльності.

Зростання ВТЗБ на 46,27% може свідчити про активні маркетингові зусилля, які не дали очікуваного результату в зростанні доходів.

Збільшення фінансових витрат на 23,35% вказує на збільшення витрат на обслуговування боргів або інші фінансові зобов'язання.

Значне зменшення ФРОД та ФРДО свідчить про серйозне погіршення фінансового стану компанії.

Загалом, компанія зіткнулася з серйозними викликами в 2023 році, що відобразилося на значному зменшенні доходів та прибутків. Основні зусилля мають бути спрямовані на аналіз причин зменшення доходів та ефективності маркетингових витрат, а також на оптимізацію операційних і фінансових витрат.

2.2 Бухгалтерський облік розрахунків з підзвітними особами на АТ «КЗРК»

Документування дозволяє контролювати використання ГК, забезпечуючи прозорість фінансових операцій. Це зменшує ризик зловживань і шахрайства.

Для правильного відображення витрат у б/о необхідно мати підтверджуючі документи. Це забезпечує точність фінансових звітів і відповідність вимогам стандартів б/о.

Документування підзвітних ГК дозволяє відстежувати фактичні витрати і порівнювати їх із запланованими. Це сприяє ефективному управлінню бюджетом підприємства.

Видача ГК можлива у декількох варіантах (табл. 2.7).

Табл. 2.7 – Первинні документи ПЗО

Спосіб видачі (використання) коштів	Документ, який посвідчує видачу (використання) коштів
Готівкою з каси	<u>Видатковий касовий ордер</u> з підписом підзвітної особи
Корпоративна картка	Виписка по рахунку. Платіжна інструкція на переказ коштів на картку працівника (відрадженої особи). З даної дати копії вважаються виданими.
Платіжна картка	Виписка по рахунку. Платіжне доручення на переказ коштів на картку працівника (відрадженої особи). З даної дати копії вважаються виданими.
Електронні гроші	Виписка з електронного гаманця.

Спосіб видачі підзвітних ГК безпосередньо впливає на терміни, протягом яких робітник має звітувати про їх використання. Для кожного випадку рекомендується попередньо скласти внутрішній наказ:

1. Наказ про направлення робітника у службове ВД: Цей наказ має містити інформацію про мету ВД, місце призначення та видачу АВ.

2. Наказ про направлення робітника на закупку ТМЦ: Цей наказ має містити інформацію про вид та обсяг ТМЦ, мету придбання тощо.

Метою цих наказів є фіксація зв'язку дій працівника з господарською метою фірми та уникнути визнання виданих ГК як додаткового блага для робітника.

Після отримання підзвітних коштів ПЗО зобов'язана:

1. Надати документи, що підтверджують витрати, їх приклад наведено на рис. 2.8.

Рис. 2.8 – Перелік документів, підтверджуючих витрати у ВД

2. Повернути невикористані ГК.

3. Скласти та подати АВ звіт (за певних умов). Взагалі, він називається «Звіт про використання коштів/електронних грошей, виданих на ВД або під звіт» [15].

З 01.04.2023 АВ звіт обов'язковий лише у випадках:

- виникнення оподаткованого доходу;
- використання готівки понад суму ДВП.

Субрахунок 372 «Розрахунки з ПЗО» використовується для обліку б/о, виданих робітникам на господарські потреби.

За дебетом субрахунку відображаються:

- суми готівкових ГК, виданих під звіт;
- суми ГК, перерахованих на банківські картки робітників організації

для підзвітних витрат.

За кредитом субрахунку відображаються:

- суми затверджених витрат, підтверджених документами;
- суми повернених ПЗО невикористаних коштів.

Розглянемо ситуації з обліку ПЗО.

На АТ «КЗРК» згідно з Положенням про службові ВД на 2022 р. наладчикам устаткування встановлена сума виплати ДВП під час ВД по території України з розрахунку 320 грн. на день.

Згідно з наказом директора підприємства направлено у відрядження на 10 днів - з 3 по 12 лютого 2022 р. з метою виконання робіт з налагодження устаткування замовника Циквас З.І. Із каси 02.02.2022 р. працівнику виданий аванс на відрядження в розмірі 7500 грн.

Після повернення з відрядження наладчик Циквас З.І. подав до бухгалтерії 13.02 Звіт про використання коштів виданих на відрядження або під звіт разом із підтверджуючими документами: залізничні квитки – на 372 грн. (в т.ч. ПДВ); рахунок готелю з 3.02 по 12.02 на суму 4650 грн (в т.ч. вартість сніданків – 250 грн.) та копії свідоцтва про державну реєстрацію приватного підприємця – власника готелю та Свідоцтво про сплату єдиного податку; чек за послуги готелю з прання й прасування одягу – 160 грн.

15.02 звіт працівника затверджений. Циквасу З.І. повернені зайво витрачені кошти.

Рис. 2.9 – Умова для обліку ПЗО на АТ «КЗРК»

1. Обчислимо витрати за ВД:

- витрати на проїзд вартість квитків без ПДВ: $372 - 372/6 = 310$ грн.;
- витрати на проживання:

$$4650 - 250 + 160 = 4560 \text{ грн.}$$

- ДВП: $320 \times 10 = 3200$ грн. Хоча день приїзду припадає на вихідний день, проте за цей день ДВП також нараховують.

Звідси, витрати за ВД: $310 + 4560 + 3200 = 8070$ грн.

Відрядженому працівнику повинно бути повернено: $372 + 4560 + 3200 - 7500 = 632$ грн.

Табл. 2.8 – Кореспонденція операцій ПЗО

№ з/п	Дата	Зміст господарської операції	Сума, грн.	Д-т	К-т
1.	2.02	Видані гроші з каси наладчику Циквасу З.І. під звіт на відрядження	7500	372	301
2.	15.02	Затверджений звіт Цикваса З.І. за відрядженням	8070	91	372
3.	15.02	Відображений податковий кредит з ПДВ у вартості залізничних квитків	62	641	372
4.	15.02	Повернені Циквасу З.І. зайво витрачена кошти	632	372	301

20.05.22 р. робітнику АТ «КЗРК» було видано під звіт 9 500 грн для придбання ТМЦ. 21.05.22 р. ПЗО подала АВ звіт про ГК, виданих на ВД та підтверджуючі документи на суму 8 400 грн (включаючи ПДВ – 1 400 грн). Залишок у розмірі 1 100 грн ПЗО повернула 29.05.22 р.

Табл. 2.9 – Відображення в обліку коштів під звіт

Зміст операції	Первинні документи	Дт	Кт	Сума
Видано кошти під звіт	Видатковий ордер	372	301	9 500,00
Затверджено звіт про використання підзвітних коштів	Звіт про використання коштів, наданих під звіт, видаткова накладна,	92	372	7 000,00
Відображено податковий кредит з ПДВ	Податкова накладна	641	372	1 400,00
Нараховано суму ПДФО на несвоєчасно повернену суму підзвітних коштів ($1100 \times 1,18 \times 18\%$)	Звіт про використання коштів, наданих під звіт	661	641	194,17
Утримано військовий збір		661	641	16,50
Повернено працівником залишок підзвітних коштів	Прибутковий ордер	301	372	1 100,00
Перераховано до бюджету суми ПДФО та ВЗ	Платіжне доручення	641	311	210,67

Робітник за свій рахунок купив канцтовари на суму 6000 грн (включаючи 20% ПДВ). Чек з каси датований 28.12.2023 р., а податкова накладна на ім'я АТ «КЗРК» оформлена того ж дня. Звіт був затверджений 02.01.2024 р., а витрати робітнику були компенсовані 03.01.2024 р.

Інший робітник (начальник відділу збуту) згідно з наказом про ВД від 02.01.2024 р. перебував у ВД з 15 по 16 січня 2024 року. 14.01.2024 р. Йому було видано АВ у розмірі 3000 грн. Після повернення з ВД працівник склав АВ звіт, який був затверджений 20.01.2024 р., і цього ж дня повернув до каси залишок ГК.

Табл. 2.10 – Кореспонденція рахунків з ПЗО

Дата	Зміст операції	Дт	Кт	Сума
Підзвітні витрати за рахунок коштів працівника				
02.01.2024	Затверджено звіт керівником підприємства	20	372	5000,00
02.01.2024	Відображено ПК на підставі ПН від 28.12.2019 р.	644 641/ПДВ	372 644	1000 1000
03.01.2024	Відшкодовано працівникові кошти з каси	372	301	6000,00
Витрати на відрядження				
14.01.2024	Видано працівникові аванс на відрядження	372	301	3000,00
20.01.2024	Затверджено Звіт і включено до витрат:	93	372	944
	- добові (472 x 2 дні)*			517,08
	- вартість проїзду			1000
20.01.2024	Відображено податковий кредит з ПДВ, сплачений у складі вартості:	641ПДВ	372	103,26
	- проїзду, на підставі транспортного квитка			200,00
	- проживання, на підставі готельного рахунку			
20.01.2024	Повернено працівником до каси залишок невикористаного авансу (3000,00 грн. - 2764,34 грн.)	301	372	235,66
	Списано витрати на відрядження на фінансовий результат	791	93	2461,08

У фінансовій звітності АТ «КЗРК» розрахунки з ПЗО відображаються у рядку 1155 інша поточна ДЗ.

Таким чином, визначено облік розрахунків з ПЗО.

2.3 Проблемні аспекти обліку (та/або оподаткування, контролю) розрахунків з підзвітними особами та можливі шляхи їх вирішення

Під час вивчення питання контролю розрахунків з ПЗО було виявлено певні недоліки. Їх можна класифікувати як:

- помилки при оформленні АВ звітів: невірна інформація, відсутність необхідних підписів тощо.
- відсутність документів: чеків, квитанцій, рахунків-фактур тощо, що підтверджують витрати ПЗО.
- неправомірність дій ПЗО: витрати, які не відповідають меті видачі АВ або не відповідають чинному законодавству.

Ці недоліки можуть призвести до неправильного формування бази оподаткування ПДФО та податку на прибуток, завищення або заниження оподатковуваних доходів, а також до порушення вимог законодавства щодо оплати праці під час ВД: невіплата або завищення виплати заробітної плати та ДВП.

Для уникнення таких проблем, пропонується запровадити послідовну систему контролю за операціями з розрахунками з ПЗО.

Таблиця 2.11 Послідовність контролю операцій за розрахунками з ПЗО підприємств

Операції	Основні первинні документи, що оформляють під час здійснення операцій з підзвітними особами	Контрольні дії
1. Встановлення мети і завдання відрядження	Наказ або розпорядження про службове відрядження, довіреність, кошторис розрахунків потрібних грошових коштів для виконання поставленого завдання	Перевірка затвердженого списку осіб, яким дозволено здійснювати операції з підзвітними сумами на господарські потреби, наявність трудового договору. Перевірка правильності розрахунку добових та інших витрат, пов'язаних з відрядженням
2. Отримання авансу	ВКО з зазначенням мети витрачання підзвітних сум	Перевірка правильності заповнення усіх необхідних реквізитів у ВКО
3. Направлення працівника на місце відрядження	Проїзні документи: транспортні квитки або транспортні рахунки	Перевірка дат на проїзних документах, наявність роздрукованих електронних квитків, оформлення документів на перевезення багажу або іншого

	(багажних квитанцій), у т. ч. електронні квитки	вантажу, інші документи, необхідних до прибуття на місце призначення
4. Повернення працівника з відрадження	Квитанції (зокрема до ПКО), касові чеки, акти закупівлі, товарний чек, накладна на відпуск ТМЦ, акт купівліпродажу, акт виконаних робіт, ТТН, податкова накладна	Перевірка достовірності вартості ТМЦ, робіт послуг, ПДВ, наявність необхідних реквізитів і підписів. При необхідності контроль за компенсацією сум, придбаних ТМЦ, робіт, послуг у разі придбання їх підзвітною особою за власний рахунок
5. Звітування про використання одержаних грошових коштів	Авансовий звіт	Перевірка наявності оригіналів підтверджуючих документів, правильність їх заповнення, арифметична перевірка сум, вказаних в авансовому звіті та правильності його заповнення
6. Затвердження авансового звіту, повернення невикористаних сум або повернення перевитрат	Прибутковий або видатковий касовий ордер	Перевірка повноти розрахунку з підзвітною особою. Перевірка вчасності повернення залишку підзвітних сум та нарахування при необхідності ПДФО
Бухгалтерське відображення операцій із розрахунків підзвітними особами	Відображення операцій на рахунках бухгалтерського обліку	Перевірка правильності визначення виду витрат, періоду відображення ПДВ, відповідності кореспондуючих рахунків

Під час перевірок контролюючі органи особливу увагу приділяють первинним документам. Тому при контролі за розрахунками з ПЗО важливо:

Ретельно вивчати накази: перевіряти, чи чітко в них визначено мету ВД, склад команди, терміни подорожі.

Звертати увагу на правильність заповнення документів: АВ звіти, квитанції, чеки, договори тощо. Переконатися, що всі реквізити заповнені правильно, документи підписані та мають необхідні штампи.

Зберігати оригінали документів: важливо мати під рукою оригінали всіх документів, що підтверджують витрати ПЗО.

Укладати договори про матеріальну відповідальність: у випадках, коли це передбачено законодавством.

Встановлювати чіткі терміни ВД та звітування: це допоможе уникнути затримки з поданням звітів.

Правильно розраховувати суми витрат: враховувати всі дозволені законодавством витрати, підтверджені документально.

Заповнювати реєстри, журнали, відомості: ведення обліку операцій з розрахунками з ПЗО допоможе уникнути помилок.

Інша проблема полягає в недотриманні встановлених строків подання звітів про використані кошти. Затримки в поданні звітів ускладнюють контроль за витратами та можуть призвести до накопичення неврахованих витрат, що ускладнює фінансове планування та управління грошовими потоками.

Часто виникають труднощі з правильною класифікацією витрат, здійснених ПЗО. Некоректна класифікація може призвести до помилок у фінансовій звітності та ускладнити аналіз витрат підприємства.

Відсутність автоматизованих систем обліку підзвітних ГК призводить до збільшення обсягу ручної роботи, що підвищує ймовірність помилок і ускладнює процес контролю за витратами. Використання застарілих методів обліку, таких як паперові звіти, значно знижує ефективність і швидкість обробки даних.

Нечітко визначені політики та процедури щодо обліку підзвітних ГК можуть призводити до непорозумінь та різного трактування правил. Це ускладнює контроль за витратами і може викликати конфлікти між працівниками та керівництвом.

Для вирішення вищезазначених проблем підприємства можуть вжити наступні заходи:

1. Впровадження суворих правил щодо збирання та зберігання підтверджуючих документів, а також навчання працівників щодо важливості цього процесу.

2. Впровадження автоматизованих систем обліку підзвітних ГК, що дозволить зменшити кількість помилок та спростити процес звітності.

3. Встановлення чітких строків подання звітів та контроль за їх дотриманням. Можливе запровадження системи нагадувань та санкцій за порушення строків.

4. Встановлення механізмів контролю за цільовим використанням підзвітних ГК, включаючи періодичні перевірки та аудит.

5. Розробка та впровадження чітких політик і процедур щодо обліку підзвітних ГК, які будуть зрозумілі всім працівникам.

Облік розрахунків з ПЗО є важливим елементом фінансового управління, який потребує належної уваги та відповідального підходу. Впровадження ефективних методів обліку та контролю дозволить підприємствам зменшити ризики, підвищити прозорість та ефективність фінансових операцій.

ВИСНОВКИ

У ході виконання роботи було проведено аналіз системи обліку та оподаткування розрахунків з ПЗО на підприємствах. На основі отриманих результатів можна зробити наступні висновки.

Ефективний облік розрахунків з ПЗО є ключовим аспектом фінансового управління підприємством. Він дозволяє контролювати фінансові потоки та забезпечувати відповідність фінансової діяльності законодавству.

Правильне оподаткування розрахунків з ПЗО відповідно до вимог податкового законодавства є важливою умовою для запобігання податковим ризикам та забезпечення фінансової стабільності підприємства.

Досліджено критичний аналіз щодо визначення розрахунків з ПЗО. Визначено граничну суму, яку виділяють під звіт працівнику, а також умови видачі ГК під звіт.

Досліджено нормативну базу щодо обліку і оподаткування операцій з ПЗО. Основними документами є ПКУ, закон України про б/о, та МСБО разом з ПСБО.

Також проведено порівняльний аналіз між МСБО та ПСБО.

Досліджено діяльність АТ «КЗРК». Проаналізовано основні економічні індикатори товариства.

Охарактеризовано первинні документи, які пов'язані з ПЗО. З'ясовано, що підтвердження операцій у ВД завжди має бути в обов'язковому порядку. Якщо особа не пред'явить первинний документ, такі витрати не будуть визначені як кошти, які були надані під звіт.

Операції з ПЗО ведуться на рахунку 372, який має назву розрахунки з ПЗО. Аналітичний облік може вестись окремо по кожній особі, якій надані ГК під звіт.

Підсумовано, що з 2021 року подавати АВ звіт не є обов'язковим. Він подається коли формується дохід, який має бути оподаткован, та коли готівкові кошти, що витрачуються, перевищують суму ДВП.

У фінансовій звітності розрахунки з ПЗО відображаються під кодо 1155.

Виявлені під час дослідження недоліки в системі обліку розрахунків з ПЗО свідчать про необхідність вдосконалення внутрішнього контролю за цими операціями.

Організація процесів обліку та оподаткування розрахунків з ПЗО має велике значення для ефективного фінансового управління підприємством та забезпечення його фінансової стійкості.

Отже, вирішення проблем, виявлених у ході дослідження, та впровадження відповідних заходів для вдосконалення системи обліку та оподаткування розрахунків з ПЗО сприятиме підвищенню ефективності фінансового управління підприємством і зниженню ризиків його діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Альошкіна Н. Підзвітні суми в обліку. Податки та бухгалтерський облік. Лютий 2020. № 11 <https://i.factor.ua/ukr/journals/nibu/2020/february/issue11/article-106825.html>.
2. Аудит : навч.-метод. посібн. / В.Я. Савченко та ін. К. : КНЕУ, 2006. 322 с.
3. Белозерцев В. С., Савченко Д. В. Особливості обліку розрахунків з підзвітними особами на промисловому підприємстві. Ефективна економіка. 2021. № 1. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2021/84.pdf
4. Бутинець Ф.Ф. Аудит: навч. посібник. Житомир : Рута, 2005. 512с.
5. Верхоглядова Н.І., Шило В. П., Ільїна С. Б. Бухгалтерський фінансовий облік: теорія та практика : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури. 2013. 536 с.
6. Відрядження без кордонів. Спецвипуск. Все про бухгалтерський облік. 2017. № 90. 63 с.
7. Гамова О. В., Козачок І. А., Кисла А. О. Удосконалення аудиту розрахунків з підзвітними особами на ПАТ «Державний ощадний банк України». Агросвіт. 2018. № 3. С. 49-55. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/3_2018/11.pdf.
8. Гресь Н. Щодо змісту звіту підзвітної особи. Бухгалтерський облік і аудит. 2011. № 2. С. 25-28.
9. Давидов Г. М. Аудит: навч. посібник. К.: Знання, 2001. 363 с.
10. Інструкція про службові відрядження в межах України та за кордон : наказ МФУ від 13.03.1998 р. № 59. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0218-98#Text>
11. Калюга О. Контроль розрахунків з підзвітними особами. Вісник податкової служби України. 2003. № 37. URL: <https://www.zakon-i-45normativ.info/index.php/component/lica/?href=0&view=text&base=1&id=167778&menu=277948>

12. Канцедал Н. А. Бухгалтерський облік цифрової епохи: розширення термінологічних кордонів. Облік і фінанси. 2019. № 1 (83). С. 28–34.
13. Кирильчук М. Відрядження – 2022. січня 2022. URL: https://buh.ligazakon.net/aktualno/11614_vdryadzhennya--2022
14. Кодекс Законів про працю : закон України від 10.12.1971. № 322-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
15. Кулаковська Л.П., Піча Ю.В. Організація і методика аудиту: навч. посібник. К.: Каравелла, 2005. 560 с.
16. Левченко З. М Організація бухгалтерського контролю на підприємстві. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/944/1.pdf>.
17. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість» : наказ Міністерства фінансів України від 08.10.99 р. № 237. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>
18. Облік розрахунків із підзвітними особами. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/ib/9328/129937>
19. Онищенко В., Янченко О. Підзвітні кошти: видача, облік та оподаткування. 28 грудня 2021. URL: <https://www.golovbukh.ua/article/7738-pdzvtn-koshti-vidacha-oblk-ta-opodatkuvannya>
20. Пилипенко І.І. Аудит: застосування міжнародних стандартів в аудиторській практиці: навч.посібник. К.: ТОВ ІАМЦАУ СТАТУС. 2005. 172 с.
21. Плаксієнко В. Я., Прийдак Т. Б., Яловега Л. В., Лега О.В. Відрядження: документування и відображення в бухгалтерському та податковому обліку. Український журнал прикладної економіки. 2020. Том 5. № 1. С. 176–189.
22. Податковий кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
23. Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 29 грудня 2017 року № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>

24. Пономаренко О. Г. Облік розрахунків з підзвітними особами: труднощі очевидного. Економіка. Фінанси. Право. 2018. № 1. С. 42 – 47 URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/515/1/selection.pdf>

25. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-14. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

26. Про затвердження форми Звіту про використання коштів, виданих на відрядження або під звіт, та Порядку його складання : наказ Державної податкової адміністрації України від 28.09.2015 № 841 (редакція станом на 19.04.2016). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1248-15#Text>

27. Про оплату праці : Закон України від 24 березня 1995 № 108/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>.

28. Про розмір добових : лист Мінсоцполітики від 21.12.16 р. № 1732/0/101-16/28. URL: <https://zakon.help/article/dobovi-dobovi-vitrati-minimalniirozmir-dobovih>.

29. Роз'яснення ДПС із категорії 102.18 розділу "Запитання - відповіді з Бази знань" ЗІР (zir.tax.gov.ua). URL: https://ips.ligazakon.net/document/ZN043792?utm_source

30. Роз'яснення ДПС із категорії 103.17 розділу "Запитання - відповіді з Бази знань" ЗІР (zir.tax.gov.ua). URL: https://ips.ligazakon.net/document/ZN046466?utm_source

31. Роз'яснення ДПС із категорії 109.10 розділу "Запитання - відповіді з Бази знань" ЗІР (zir.tax.gov.ua). URL: https://ips.ligazakon.net/document/ZN047560?utm_source 47

32. Сахарцева І.І. Теоретико-методологічні аспекти формування програм аудиту. Київ: Кондор, 2005. 374 с

33. Усач Б.Ф., Душко З.О., Колос М.М. Організація і методика аудиту : навч. посіб. Київ : Знання, 2006. 295 с.

34. Щодо підтвердження факту здійснення господарських операцій: лист МФУ від 01.12.2016 р. № 31-11170-16-29/34246. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MF16104>.